Orde van Vlaamse Balies

Jaarverslag 2017

Orde van Vlaamse Balies

ORDE VAN VLAAMSE BALIES - JAARVERSLAG 2017

Voorwoord **3**

1. OVB en politiek **4**

1.1. Potpourri à la carte *4*

1.2. OVB kritisch tegenover hervorming BOM-wet *4*

1.3. Overleg over vermeend roekeloze procedures *6*

1.4. Hervorming vredegerechten: deel 3 ..... *6*

1.5. Btw op juridische bijstand *7*

1.6. Rechtsbijstandsverzekering en vrije keuze advocaat *8*

1.7. Nieuwe insolventiewetgeving *8*

1.8. Zesde wetgevingsdossier over hervorming erfrecht *10*

1.9. Strafbaarstelling kraken *11*

1.10. Algemene Verordening Gegevensbescherming (GDPR) *12*

1.11. Werking Vlaamse familierechtbanken op de korrel *14*

1.12. Hervorming strafprocedure *15*

2. OVB en rechtspraak **17**

2.1. Verhoging griffierechten voorkomen *17*

2.2. 21% btw op advocatenprestaties *17*

2.3. Wettelijk verankerde procesvrijheid gevrijwaard *18*

2.4. Ruime interpretatie van art. 495 Ger.W. *20*

2.5. OVB mag detachering reglementeren *21*

3. OVB en het publiek **23**

3.1. Steun aan buitenlandse advocaten in moeilijkheden *23*

3.2. Tentoonstelling (On)behandeld. Over internering, schuld en boete *23*

3.3. Music for Life en SOS Kinderdorpen *24*

3.4. Campagne rechtsbijstandsverzekering in de steigers *25*

3.5. OVB op jobbeurzen *26*

4. OVB en haar advocaten **27**

4.1. Invoering advocatenkaart *27*

4.2. Online verzenden dankzij DPA-deposit *28*

4.3. Lancering Centraal Register Solvabiliteit (RegSol) *29*

4.4. Koppeling advocatenbestand met MACH-justitiebestand *30*

4.5. Plan modernisering van de advocatuur *31*

4.6. CCBE – Europees Verdrag over het Beroep van Advocaat *32*

4.7. Salduz bis en aangepaste webapplicatie *33*

4.8. OVB ontwikkelt nieuwe Salduz-gedragscode *33*

4.9. Omzendbrief Salduz minderjarigen aangepast dankzij OVB *34*

4.10. Hernieuwing polissen beroepsaansprakelijkheid en insolventie 35
4.11. Ontwerpreglement specialisaties vergroot transparantie 36
4.12. Bekwaamheidsproef buitenlandse diploma's 37
4.13. Hervorming beroepsopleiding nog niet afgerond 37
4.14. Aanvragen permanente vorming nemen toe 38
4.15. Wijzigingen reglement permanente vorming 39
4.16. Opleidingen permanente vorming 2017 40
4.17. Bijzondere Opleiding Cassatieprocedure in Strafzaken 2017 41
4.18. Bijzondere opleiding jeugdrecht 2017-2018 42
4.19. Advocatenrun 2017 42

5. OVB in cijfers 44
1.1. Tuchtrechtspraak 44
1.2. Salduz-webapplicatie 44
1.3. Permanente vorming, opleidingen en bekwaamheidsproef 46
1.4. Gemengde Commissie Rechtsbijstand 47
1.5. Jaarrekening 47

Een blik vooruit 48

Contact 49

Voorwoord

De Orde van Vlaamse Balies (OVB) kan terugblikken op een gevuld jaar 2017.

In belangrijke wetgevende dossiers nam de OVB initiatieven om de belangen van de advocatuur en de rechtzoekende optimaal te behartigen. Zo stelde ze uitgebreide wetgevingsdossiers samen over de laatste potpourriwet en de hervorming van het erfrecht. De OVB stapte ook meermaals naar het Grondwettelijk Hof om welbepaalde wetgeving aan te vechten, met wisselend succes.

Naar het publiek toe, sprong vooral het mooie resultaat van de actie ten voordele van Music for Life en SOS Kinderdorpen in het oog. Heel wat advocaten toonden hun vrijgevigheid.

Voor haar advocaten zette de OVB in 2017 volop in op digitalisering. De invoering van de advocatenkaart, DPA-deposit, de lancering van RegSol en de aanpassing van de webapplicatie aan Salduz bis zorgen voor aanzienlijk minder administratie en tijdswinst voor advocaten.

2017 was ook het jaar van de verkiezing van een nieuwe raad van bestuur. Voorzitter Edward Janssen werpt alvast een blik vooruit in het slotwoord van dit jaarverslag.

Veel leesplezier.

1. OVB en politiek

1.1. Potpourri à la carte

Wat?
In volle zomerreces verscheen op 24 juli 2017 **de vijfde en laatste potpourriwet** van 6 juli 2017 in het Belgisch Staatsblad. De OVB-studiedienst zorgde voor een **uitgebreid wetgevingsdossier** met commentaren op de belangrijkste wijzigingen, de verschillende data van inwerkingtreding, een overzicht van de OVB-demarches en publicaties, de OVB-standpunten, handige links naar de wettekst en memorie van toelichting en een concordantietabel van de wet zoals ze was en zoals ze wordt.

Hoe?
De afgelopen drie jaar verschenen vijf potpourriwetten die stuk voor stuk ingrijpende wijzigingen hebben doorgevoerd in de meest uiteenlopende materies. De OVB-studiedienst maakte een **gecoördineerd overzicht** van deze vijf wetten onder de naam 'potpourri à la carte' met per onderwerp linken naar het wetgevingsdossier van de betreffende potpourriwet(ten).

De OVB stelde ook **een beroep tot vernietiging** in bij het Grondwettelijk Hof tegen de **regeling van de 'nutteloze kosten'** die door de vierde potpourriwet van 25 december 2016 werd ingevoerd. Lees hier meer over op p. 18 - 'Wettelijk verankerde procesvrijheid gevrijwaard'.

Waarom?
Sinds 18 maart 2015, datum van het Justitieplan van de minister van Justitie, werd de advocatuur overstelpt door potpourriwetten. Alle vijf verschenen wetten behandelden nagenoeg alle materies door elkaar. In sommige gevallen werd zelfs een aantal nieuwigheden hersteld of aangevuld in navolgende potpourriwetten.

Uit de vele reacties van individuele advocaten bleekt dat velen door de bomen het bos niet meer zagen. Mede daarom stelde de OVB haar 'potpourri à la carte' samen, een **handig werkinstrument** om het **overzicht** te houden over de **vele wijzigingen** van de afgelopen jaren. Het overzichtsdocument is tegelijkertijd een reminder van wat er allemaal gewijzigd werd en wanneer. De OVB blijft dit ook in de toekomst van nabij opvolgen.

1.2. OVB kritisch tegenover hervorming BOM-wet

Wat?
Op dinsdag 17 januari 2017 verscheen de BOM-wet in het Belgisch Staatsblad. Het gaat om de wet van 25 december 2016 tot uitbreiding van de **bijzondere opsporingsmethoden en informaticarecherche**. De nieuwe bepalingen traden in werking op 27 januari 2017. De OVB drukte zich herhaaldelijk **zeer kritisch** uit over deze hervormde wet.

Waarom?
De OVB is van mening dat de hervormde BOM-wet een **gevaar** vormt voor de **grondrechtenbescherming** voor alle betrokken personen. Zo bepaalt het ontworpen art. 39*bis* Sv. niet dat het zoeken in een informaticasysteem doelgericht moet gebeuren, terwijl het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat wel vereist (EHRM 30 september 2014, nr. 8429/05, Prezhdarovi/Bulgarije). Evenmin voorziet het wetsontwerp in een stelselmatig inzagerecht voor de partijen in het gewone strafdossier.

De OVB heeft ook **ernstige bedenkingen** bij de aanhoudende trend om **kernbevoegdheden van de rechterlijke macht over te hevelen naar het Openbaar Ministerie**, zonder dat daar een evenredige uitbreiding van de rechten van de verdediging tegenover staat. Zij toonde zich zeer bezorgd om de recente evolutie in de Belgische strafwetgeving die erin bestaat steeds meer accusatoire elementen toe te voegen aan een traditioneel inquisitoir regime.

Tot slot wees de OVB erop dat het ontworpen art. 39 Sv., in tegenstelling tot art. 90*octies* Sv., **geen bescherming** bevat voor het **beroepsgeheim van advocaten** wiens informaticasystemen doorzocht worden. Ze pleitte verder uitdrukkelijk voor een wettelijk bepaalde nietigheidssanctie in geval van schending van de regels voor deze ingrijpende onderzoekshandelingen.

Hoe?
Tijdens een hoorzitting van de Kamercommissie Justitie op 20 september 2016 verdedigde de OVB haar standpunt over het wetsontwerp van 8 juli 2016 betreffende de verbetering van de bijzondere opsporingsmethoden en bepaalde onderzoeksmethoden met betrekking tot internet- en elektronische en telecommunicatie.

De OVB drong tijdens de hoorzitting aan op een betere grondrechtenbescherming voor alle betrokken personen.

Het standpunt van de OVB werd opgepikt door persagentschap Belga:
Wie tot slot meer bedenkingen had bij het wetsontwerp van minister Geens, was de Orde van Vlaamse Balies. Volgens Jo De Meester van de orde biedt het onvoldoende bescherming voor de grondrechten van de betrokkenen en voor het beroepsgeheim van advocaten en artsen. Ook de OVB dringt daarom aan op een voldoende grote rol voor de onderzoeksrechters én wil dat er alsnog een wettelijke nietigheidssanctie wordt toegevoegd voor het geval cruciale voorwaarden voor bepaalde opsporingsmethoden niet vervuld zijn. "Dit is het verschil tussen rechtsstaat en politiestaat", besloot De Meester. "Zonder nietigheidssanctie kan de politie de wetten die u hier stemt gewoon naast zich neerleggen."

En verder?
De OVB blijft de ontwikkelingen inzake de bijzondere opsporingsmethoden kritisch opvolgen, zeker met het oog op de op til zijnde hervormingen van het strafprocesrecht.

1.3. Overleg over vermeend roekeloze procedures

Wat?
Op donderdag 22 december 2016 overlegde een OVB-delegatie met directeur-generaal Freddy Roosemont van de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) en de kabinetschef van staatssecretaris Theo Francken.

De OVB had om dat onderhoud verzocht om te kunnen reageren op de uitspraken van de staatssecretaris over **vermeende misbruiken bij advocaten in vreemdelingenzaken**. Ze benadrukte dat de advocaat in eer en geweten en in overleg met de cliënt zelf bepaalt welke procedures hij dienstig acht. Het is ook niet altijd vanzelfsprekend de zin van een procedure in te schatten. Klachten moeten aan de stafhouders gemeld worden.

Waarom?
De OVB wenste de kernwaarden van het beroep van advocaat in de verf te zetten in de context van het vreemdelingenrecht. Tijdens overleg met de bevoegde instanties kon ze haar boodschap overbrengen. De afspraak werd gemaakt om regelmatig te overleggen zodat wederzijdse aandachtspunten tijdig besproken kunnen worden.

1.4. Hervorming vredegerechten: deel 3

Wat?
Na een eerste (centralisering naar één zetel voor de kantons met twee of meer zetels) en tweede (fusie van stedelijke dubbelkantons) fase werd in 2017 de derde fase van de hervorming van de vredegerechten ingeluid met de **hertekening** van de **grenzen** van de **gerechtelijke kantons**.

De wet van 25 december 2017 tot wijziging van diverse bepalingen teneinde de gerechtelijke kantons te hervormen verscheen op 29 december 2017 in het Belgisch Staatsblad. Deze wet brengt het aantal kantons in België terug van 187 tot 162. De nabijheid van de vrederechter als eerstelijnsrechtbank blijft echter gewaarborgd door de mogelijkheid te voorzien om ‘sous l’arbre’-zittingen te organiseren in de opgeheven zetels.

Waarom?
De OVB heeft de totstandkoming van de wet van 25 december 2017 **vanop afstand gevolgd**. Ze werd niet geraadpleegd bij de voorbereiding en was niet betrokken bij het politieke vooroverleg over de hertekening van de gerechtelijke kantons. Ze vernam de concrete hertekening van de kantongrenzen via de pers.

De OVB benadrukte wel dat de **dienstverlening aan de burger** door de hertekening van de kantongrenzen **niet in het gedrang** mag komen. Het doel mag niet alleen een budgettaire besparing zijn, maar ook een verbetering van die dienstverlening aan de rechtzoekenden. De organisatie van zittingen ‘sous l'arbre’ is volgens de OVB ook noodzakelijk om de nabijheid van justitie te verzekeren voor rechtzoekenden die niet over een eigen wagen beschikken.

De OVB wees er verder op dat ook het Koninklijk Besluit van 14 maart 2014 betreffende de verdeling van de arbeidshoven, de rechtbanken van eerste aanleg, de arbeidsrechtbanken, de rechtbanken van koophandel en de politierechtbanken in afdelingen gewijzigd zal moeten worden. Concreet zullen de gemeenten van de afgeschafte vredegerechten bij andere kantons worden gevoegd, waardoor ook de rechtsmacht van alle hoven en rechtbanken zal veranderen.

Tot slot signaleerde de OVB dat de hertekening van de kantongrenzen ook een impact kan hebben op het balielidmaatschap van een aantal advocaten in de gerechtelijke arrondissementen West- en Oost-Vlaanderen en Antwerpen. Dat in zoverre de betrokken balies ervoor kiezen om zich te organiseren bij afdelingen van de rechtbanken van eerste aanleg en niet bij de rechtbank van eerste aanleg zelf.

En verder?
De OVB zal er blijven op toezien dat de nabijheid van de vrederechter ook in de toekomst verzekerd blijft.

1.5. Btw op juridische bijstand

Wat?
De FOD Financiën besliste eind december 2016 dat vanaf 1 april 2017 prestaties in de **juridische eerste- en tweedelijnsbijstand** onderhevig zouden worden aan het **normaal btw-tarief van 21%**. Inmiddels werd de datum al meermaals uitgesteld. De facto blijft dus voorlopig het huidige bijzonder nultarief van kracht.

Waarom?
De OVB heeft steeds uitdrukkelijk het standpunt ingenomen dat de btw op prestaties in de juridische eerste- en tweedelijnsbijstand op geen enkele wijze gedragen kan worden door de rechtzoekende, noch door de advocaat. Om die reden verzette de OVB zich ook tegen een onderwerping van de bijdragen voor de gedeeltelijke kosteloosheid en de forfaitaire bijdragen aan het normale btw-tarief.

Hoe?
De OVB pleegde **intensief overleg** met het kabinet Financiën en de FOD Financiën en trok ook aan de alarmbel bij de ministers van Justitie en Financiën en de Eerste Minister.

En verder?
De OVB zal nauwlettend toezien op de totstandkoming van de verdere praktische modaliteiten.

De OVB stelde een beroep tot nietigverklaring in bij het Grondwettelijk Hof over de btw op advocatenprestaties. Lees er alles over op p. 17 – ‘21% btw op advocatenprestaties’.

1.6. Rechtsbijstandsverzekering en vrije keuze advocaat

Wat?
De oppositie diende een wetsvoorstel in om in elke fase van de rechtspleging de **vrije keuze van een advocaat** te waarborgen, ook in alternatieve geschillenbeslechting.

Waarom?
De OVB herhaalde dat de vrije keuze van advocaat een **principe van openbare orde** is en bijgevolg ook moet gerespecteerd worden in het kader van de uitvoering van een rechtsbijstandsverzekeringsovereenkomst. Het principe van de vrije keuze van advocaat is inherent aan het principe van recht op verdediging, eveneens van openbare orde.

Hoe?
Het wetsvoorstel werd tot tweemaal toe voorgelegd aan de Kamercommissie Justitie wegens bezorgdheden van de verzekeringssector over de mogelijke financiële impact op de premies van de rechtsbijstandsverzekering. De OVB stuurde een **nota** in en verdedigde haar standpunt op een **hoorzitting in het parlement**. Hierbij werd voornamelijk de nadruk gelegd op de vaste rechtspraak van het Hof van Justitie waaruit de verzekerde en diens advocaat belangrijke rechten kunnen putten nu het Hof van oordeel is dat de verzekerde te allen tijde een beroep moet kunnen doen op een advocaat van zijn keuze, zodra zijn rechten bescherming behoeven.

En verder?
Het principe van de vrije keuze van 'rechtshulpverlener' moet gegarandeerd worden telkens de rechten van de verzekerde worden aangetast en zijn belangen bescherming behoeven. De **rechtsbijstand** moet **blijvend** worden **bevorderd**, inclusief de bijstand van **alternatieve** vormen van **geschillenbeslechting** onder al zijn vormen. Het gewijzigde wetsartikel is des te belangrijker nu minister Geens een fiscaalvriendelijke globale rechtsbijstandsverzekering wil promoten.

In 2017 werd een campagne rond de rechtsbijstandsverzekering voorbereid die uiteindelijk in 2018 met succes gelanceerd werd. Lees hier meer over op p. 25 – 'Campagne rechtsbijstandverzekering in de steigers'.

1.7. Nieuwe insolventiewetgeving

Wat?
Op 11 september 2017 verscheen de wet van 11 augustus 2017 houdende invoeging van het Boek XX **Insolventie van ondernemingen** in het Wetboek van Economisch Recht (hierna: Boek XX) in het Belgisch Staatsblad. Boek XX is in essentie opgevat als een codificatie van de bepalingen van de faillissementswet van 8 augustus 1997 en de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen (WCO). Bij de inwerkingtreding van Boek XX op 1 mei 2018 zullen beide wetten worden opgeheven.

Boek XX is evenwel meer dan dat. Zo werd een nieuwe definitie van de beoefenaar van een vrij beroep ingevoerd in de algemene definities van het Wetboek van Economisch Recht.

Daarnaast past het de bestaande insolventieregels op tal van vlakken fundamenteel aan. Voortaan zullen ook de beoefenaars van vrije beroepen, waaronder de **advocaten**, **onderworpen** worden aan het **volledige insolventierecht**, waar ze tot dusver van uitgesloten waren.

Vanuit het besef van de verregaande implicaties daarvan en de eigen aard van de beoefenaars van vrije beroepen heeft de wetgever **een aparte regeling** voorzien, die door de Koning verder **uitgewerkt moet worden**.

- Zo specifieert Boek XX expliciet dat de bepalingen van de wet niet zo mogen worden uitgelegd dat ze een beperking inhouden van de plicht tot het bewaren van het beroepsgeheim of de vrije keuze van de patiënt of cliënt van de beoefenaar van een vrij beroep.
- Evenzo voorziet Boek XX in de mogelijkheid voor de rechtbank, de gedelegeerd rechter en de rechter-commissaris om hetzij op eigen initiatief hetzij op verzoek van elke partij in de insolventieprocedure het advies te vragen van de Ordes of Instituten waarvan de beroepsbeoefenaar deel uitmaakt in geval van twijfel over de verenigbaarheid van een bepaling van de wet met een verplichting volgend uit het wettelijk statuut van de beroepsbeoefenaar.
- Voor insolventieprocedures van de beoefenaars van een vrij beroep zal in de regel een mede-insolventiefunctionaris worden aangesteld vanuit die beroepsgroep zelf, maar hun specifieke taken moeten nog nader worden afgelijnd. De Ordes of Instituten zullen daartoe lijsten met mede-insolventiefunctionarissen moeten opstellen, die zullen worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. In principe zal ook telkens kennisgeving gebeuren aan de Ordes of Instituten van de beroepsbeoefenaar.

Waarom?
De OVB beschouwt de invoeging van **Boek XX** als een **conditio sine qua non** voor de totstandkoming van een **modern insolventierecht**. In deze evolutie kadert de OVB alleszins de inspanningen met betrekking tot de coördinatie van de bepalingen van de huidige faillissementswet en de WCO, de vervanging van het koopmansbegrip door het ondernemingsbegrip, de mogelijkheid om de faillissementsprocedure toe te passen bij vrije beroepen en de daadwerkelijke en consequente informatisering door middel van het Centraal Register Solvabiliteit. Lees meer over RegSol op p. 29 – ‘Lancering Centraal Register Solvabiliteit (RegSol)’.

Hoe?
De OVB speelde een **bijzonder actieve rol** bij de totstandkoming van het voorontwerp en zette ook haar standpunt uiteen op de **hoorzitting van de Commissie Handels- en Economisch Recht** van de Kamer op 10 mei 2017.

Binnen het Platform Ordes en Instituten van de Federatie Vrije Beroepen participeerde de OVB aan een **werkgroep**, die enerzijds beoogde om een draaiboek op te stellen met een leidraad voor de verschillende Ordes en Instituten en anderzijds de Koning adviseerde over de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten voor de beoefenaars van vrije beroepen.

Intern richtte de OVB een **gemengde werkgroep** op met vertegenwoordigers van de **commissie curatoren** en de **commissie deontologie**, die de impact van Boek XX op de bestaande reglementaire bepalingen van de Codex Deontologie voor Advocaten grondig aftoetste en een ontwerp van aanvullende reglementering voorlegde aan de algemene vergadering.

Een vertegenwoordiging van de commissie curatoren was ook betrokken bij de onderhandelingen met het kabinet Justitie over een nieuw koninklijk besluit over de kosten en het ereloon van insolventiefunctionarissen.

Als beheerder van het Centraal Register Solvabiliteit (RegSol) stonden de OVB en de OBFG ook voor de immense uitdaging om die **applicatie aan te passen** aan de nieuwe vereisten van Boek XX. De **stuurgroep van RegSol en Diplad** zetten alle zeilen bij voor een implementatie op 1 mei 2018, datum van inwerkingtreding van de wet.

En verder?
De OVB zal nauw toezien op de totstandkoming van de verschillende uitvoeringsbesluiten en de concrete implementatie van Boek XX.

1.8. Zesde wetgevingsdossier over hervorming erfrecht

Wat?
Op 1 september 2017 werd een van de eerste grote hervormingswetten, de wet van 31 juli 2017 tot **wijziging van het Burgerlijk Wetboek wat de erfenissen en de giften** betreft en tot wijziging van diverse andere bepalingen ter zake, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De wijzigingen in het erfrecht hebben implicaties zowel op burgerrechtelijk vlak als op vlak van het gerechtelijk recht, fiscaal recht en verzekeringsrecht.

Waarom?
Het is de bedoeling om de hervorming van het erfrecht (dat in werking treedt op 1 september 2018) te laten samenvallen met de hervorming van het huwelijksvermogensrecht. Hoewel die laatste nog in de pijplijn zit, moet de advocatuur zich voorbereiden op een **grondig gewijzigd erf- en huwelijksvermogensrecht** vanaf het nieuwe gerechtelijk jaar.

De wet overeenkomstig art. 73 treedt in werking op 1 september 2018, maar er geldt een uitzondering op die datum voor twee specifieke bepalingen.

- Van primordiaal belang is art. 66, §2, 3de lid, 2° en 4de lid, 2° waarvan de bepalingen in werking traden op 1 september 2017.
- Daarnaast geldt ook dat art. 70 van de Wet hervorming erfrecht m.b.t. de aanvulling van art. 4, §1 van de wet van 1977 op de dag van publicatie in het Belgisch Staatsblad in werking trad.

Die afwijkende bepalingen geven de rechtszoekende de kans aan te geven of ze onder het ‘oude’ dan wel ‘nieuwe’ systeem van erfrecht willen vallen. Voornamelijk met het oog op de

successieplanning moet daarom de datum van 1 september 2018 voor ogen gehouden worden. Tot aan die datum – de termijn van één jaar startte immers op de datum van bekendmaking van de wet in het Belgisch Staatsblad, zijnde 1 september 2017 – kan die optie gelicht worden.

Het is voor **advocaten** dus **van primordiaal belang** om zich de voornaamste elementen van het **hervormde erfrecht eigen** te **maken**. In eerste instantie met het oog op de successieplanning en de datum van 1 september 2018, maar ook voor de navolgende ondersteuning van hun cliënten.

Hoe?
De OVB ontwikkelde speciaal voor het hervormde erfrecht haar **zesde wetgevingsdossier**, een **praktisch werkinstrument voor advocaten** om na te kijken wat er veranderde en wat niet. Het dossier bevat onder meer:

- Een overzicht met commentaren op de belangrijkste wijzigingen;
- De verschillende data van inwerkingtreding;
- Een overzicht van de OVB-demarches, publicaties en standpunten;
- Handige links naar de wettekst en memorie van toelichting;

Een concordantietabel van de wettekst zoals hij was en wordt.

En verder?
De OVB volgt momenteel de werkzaamheden inzake het huwelijksvermogensrecht op. Eens de wet definitief gestemd en gepubliceerd wordt, zal ze een nieuw wetgevingsdossier opmaken.

1.9. Strafbaarstelling kraken

Wat?
In de nasleep van enkele sterk gemediatiseerde zaken, zijn de wetsvoorstellen die het zogenaamde **'kraken' van (bewoonde en onbewoonde) goederen strafbaar** wil stellen, in een stroomversnelling gekomen.

Waarom?
In principe spreekt de OVB zich niet uit over zuiver materieelrechtelijke beleidsvraagstukken. Gelet op haar wettelijke roeping (art. 495 Ger.W.) doet zij dat alleen wanneer die beleidskeuzes een **impact hebben op de advocatuur of de fundamentele rechten van rechtzoekende**. Minstens dat laatste is met dit wetsvoorstel het geval. Het zoekt namelijk een nieuw evenwicht tussen:

- Het fundamentele **recht op eigendom van de eigenaar** van het gekraakte goed, gewaarborgd door art. 1 Eerste Protocol EVRM.

- Het fundamentele **recht op huisvesting van de kraker**, gewaarborgd door art. 23 Gw. en art. 31 Europees Sociaal Handvest, en het recht op eerbiediging van zijn privéleven in de zin van art. 8 EVRM.

Na lezing van het voorliggende wetsvoorstel (nr. 54-1008/001), zoals gewijzigd door de 19 navolgende amendementen (nr. 54-1008/003 en 54-1008/005), wees de OVB de Kamercommissie op de volgende punten:

- Ook vandaag bestaan er strafbaarstellingen die toelaten om het binnendringen van een woning, het vernielen van afsluitingen en het toebrengen van schade aan andermans goederen strafrechtelijk te vervolgen.
- De voorgestelde uitbreiding van de misdrijfomschrijving van woonstschennis of huisvredebreuk is in zo'n ruime bewoordingen gesteld dat zij situaties dreigt te bestraffen die door de geest van het wetsvoorstel niet geviseerd worden.
- De voorgestelde strafbaarstelling van het kraken van een onbewoond goed als klachtmisdrijf is een techniek die moeilijk te verzoenen valt met de roeping van het Openbaar Ministerie ter behartiging van het algemeen belang.
- Het College van procureurs-generaal adviseerde negatief over de nieuwe bevoegdheid van de procureur des Konings tot ontruiming van het gekraakte goed.
- Het valt te betwijfelen of de verstevigde burgerlijke procedure tot uithuiszetting van de kraker voldoende waarborgen biedt voor werkelijk noodlijdende personen.
- Er moet in betaalbare huisvesting voorzien worden voor eenieder die zich terecht op dat grondrecht beroept.

Hoe?
De leden van de Kamercommissie Justitie vroegen de OVB op 4 juli 2017 om schriftelijk advies, in het bijzonder over wetsvoorstel nr. 54-1008 tot wijziging van het Strafwetboek wat betreft het zonder toestemming van de eigenaar in gebruik nemen van een onroerend goed. De OVB verschafte dat **schriftelijk advies** en publiceerde hierover in OrdeExpress in september, oktober en november.

1.10. Algemene Verordening Gegevensbescherming (GDPR)

Wat?
Op 25 mei 2018 treedt de **General Data Protection Regulation (GDPR) of de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG)** in werking. Hoewel dat reeds op 27 april 2016 door het Europees Parlement en de Raad tot de Verordening besloten werd, ontbreekt vooralsnog heel wat harde juridische houvast. Op 10 januari 2018 verscheen wel al de Wet van 3 december 2017 tot oprichting van de gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) die in eerste instantie de huidige commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (CBPL) hervormt tot de gegevensbeschermingsautoriteit. Buiten die eerste stap, blijft het vooralsnog wachten op nationale wetgevende initiatieven of interpretatieve rechtspraak.

Waarom?
Hoewel de AVG zich in de eerste plaats richt op grote ondernemingen die (voornamelijk vanuit commerciële doeleinden) op grote schaal persoonsgegevens verwerken, **ontsnapt** ook de **advocatuur niet aan de Verordening**.

Zo worden op 25 mei 2018 talrijke **nieuwe organisatorische verplichtingen** van kracht zoals het bijhouden van een dataverwerkingsregister en het herbekijken en zo nodig herorganiseren van de 'beschermingsarchitectuur'.

Daarnaast krijgen de rechten van de betrokkenen (omwille van de ruime omschrijving in de Verordening zijn dat een heel pak personen) een nieuw élan: advocaten moeten klaar zijn om hierop gemotiveerd te antwoorden.

Naast die verplichtingen, betekent de AVG ook een opportuniteit voor de advocatuur op vlak van dienstverlening. Zo wordt de nieuwe positie van '**functionaris voor de gegevensbescherming**' steeds belangrijker voor bedrijven en kunnen ook advocaten hier een fundamentele rol in vervullen.

Tot slot blijft het belangrijk te benadrukken dat vanaf de inwerkingtreding van de Verordening de gegevensbeschermingsautoriteit talrijke nieuwe en verregaande onderzoeksbevoegdheden krijgt, en ook gemachtigd wordt om potentieel hoge boetes op te leggen bij inbreuken.

Hoe?
De OVB **informeerde de advocatuur** sinds juni 2017 omtrent de ontwikkelingen van de Verordening en de implementatie in het Belgisch recht.

- Zij deed dat onder meer via enkele tientallen **publicaties** via OrdeExpress en Ad Rem. Daarnaast bezorgde de studiedienst reeds enkele tientallen nota's, modeldocumenten en voorbeeldverklaringen die de advocatuur kan gebruiken om zichzelf 'compliant' te maken tegen 25 mei 2018.
- Bijkomend werden en worden **studiedagen** in verband met de AVG georganiseerd – in Brussel, Antwerpen, Gent, Brugge, Turnhout en Genk.
- Tot slot staat de studiedienst in voor de **dagelijkse ondersteuning** van individuele vragen vanuit de advocatuur.

En verder?
De OVB blijft de materie **nauwgezet opvolgen**.

- Er zullen verschillende 'TRADATA' studiedagen worden georganiseerd die zich meer concreet zullen richten op opleidingen tot functionaris voor de gegevensbescherming en verdere verspreiding van de kennis.
- Daarnaast wordt gewerkt aan een samenvattende 'FAQ' pagina op het privaat luik in combinatie met een verzamelplek voor alle stukken, documenten, modellen en nota's.
- Op deontologisch vlak wordt gewerkt aan een (nieuw) reglement en een sectorale gedragscode.

- Nieuwe wetgevende initiatieven worden permanent opgevolgd en adviezen worden gepubliceerd.
- Tot slot werkt de OVB momenteel ook aan de facilitering van de verzekeringsplicht die specifiek voor de dienstverlening als DPO verplicht zal zijn.

1.11. Werking Vlaamse familierechtbanken op de korrel

Wat?
Sinds 1 september 2014 (wet van 30 juli 2013) bestaan er in België **familierechtbanken**. Met de oprichting van die rechtbanken wilde de wetgever het vertrouwen van de burger in justitie versterken. De nieuwe regeling van **één dossier per familie** staat in scherp contrast met de oude. Daarbij werden rechtzoekenden geconfronteerd met lange en moeilijke gerechtelijke procedures, soms bij vier verschillende rechtbanken. Deze nieuwe wet had drie grote doelstellingen: **centralisering**, bevordering van **bemiddeling** en het **hoorrecht voor minderjarigen** herorganiseren.

Waarom?
De familierechtbank zorgt er idealiter voor dat de rechtzoekende op een transparante, laagdrempelige wijze een – gerechtelijke – oplossing vindt voor een familiaal probleem. Deze procedures zouden soepel, goedkoop en helder moeten verlopen. **In de realiteit** blijkt echter dat de wet inzake de oprichting van de familierechtbank **onvoldoende inspeelt op de juridische praktijk** en voor **tal van problemen** zorgt. De heterogene manier waarop de wet geïmplementeerd werd, maakt het vaak **onduidelijk** hoe de procedure gevoerd moet of kan worden. De rechtzoekende en de advocaat hebben vaak geen zicht op het verloop van de procedure. Daardoor neemt de **rechtsonzekerheid** toe.

Hoe?
De OVB-commissie familierecht volgt al sinds de inwerkingtreding van nieuwe wet de implementatie en werking van de familierechtbanken nauwgezet op om op die manier **problemen** te **identificeren** en te **verhelpen**.

In 2015 maakte de OVB en de commissie familierecht via crossmediaal overleg met alle betrokken actoren een **uitgebreide analyse** over de werking van de familierechtbanken. Ze nodigde leden van de staande en zittende magistratuur en de griffies van alle Vlaamse hoven en rechtbanken uit op rondetafelgesprekken om hun visie en verzuchtingen te delen. Ook de standpunten van de advocatuur werden gevraagd en mee opgenomen in de analyse.

Op donderdag 2 november 2017 werd woordvoerder Hugo Lamon geïnterviewd voor een **VRT-reportage over de evaluatie de familierechtbanken**. Hij presenteerde op heldere en genuanceerde wijze de eerste, voorlopige bevindingen van dit lopende OVB-project. Hij ging onder meer concreet in op het feit dat de informatiedoorstroom van en naar de parketten en de (verplichte) persoonlijke verschijning nog te gediversifieerd zijn. Daardoor ontstaat onzekerheid voor de advocaat en de rechtszoekende. Hij haalde ook het belang en de rol aan van de kamers voor minnelijke schikking.

Daarnaast werd op 12 december 2017 een **open brief** gericht aan de zittende en staande magistratuur en de Vlaamse griffies. Daarin werden de voornaamste resultaten van de analyse kort toegelicht. De brief bevatte ook verschillende suggesties van de OVB om problemen aan te pakken.

En verder?
De OVB en de commissie familierecht blijven de ontwikkelingen opvolgen. Aan de hand van de reacties op de open brief zal naar de toekomst toe verder gewerkt worden aan de evaluatie – en zo nodig aanpassing – van de procedures.

1.12. Hervorming strafprocedure

Wat?
In zijn beleidsverklaring en Justitieplan van 2015 stelde de minister van Justitie een grote **hervorming van de strafprocedure** in het vooruitzicht. Verkorting, vereenvoudiging en efficiëntie waren de kernwoorden, net als het eerbiedigen van de redelijke termijn en de rechten van verdediging.

Hoe?
Toen de OVB in 2015 het plan vernam van de minister van Justitie om het hele strafprocesrecht te hervormen, maakte zij samen met de OVB-commissie strafrecht, al snel proactief haar standpunt bekend. Daarin pleitte ze voor een **participatief strafrechtelijk onderzoek** dat de kwaliteit van het onderzoek moet vergroten en aanleiding moet geven tot minder discussies in de latere fase van de strafprocedure.

De krijtlijnen die de commissie van experts tot hervorming van het strafprocesrecht tot nu toe uittekende, kwamen tot tevredenheid van de OVB in belangrijke mate overeen met haar voorstellen en standpunten.

Nu de werkzaamheden in de eindfase zijn beland, houdt de OVB nog steeds de vinger aan de pols. Ze blijft **waakzaam en constructief verder werken** om, samen met het kabinet, de beoogde hervorming tot een zo goed mogelijk einde te brengen. Ze woont hoorzittingen bij en de studiedienst en de commissie strafrecht analyseren telkens de beschikbare documenten.

Waarom?
De geplande gezamenlijke hervormingen van het strafwetboek (materieel recht) en het strafprocesrecht hebben het potentieel om **een van de grootste wetgevende hervormingen in België** te worden. De OVB volgt de werkzaamheden op de voet op. In de eerste plaats voor de advocatuur en de rechtzoekende, maar ook voor de zittende en staande magistratuur. Van bij het begin bezorgde de OVB dan ook – in samenspraak met haar commissie strafrecht – op gezette tijden adviezen en nota's m.b.t. de voorgenomen hervormingen.

En verder?

Nu de krachtlijnen van het voorontwerp bekend zijn, bereidt de studiedienst van de OVB in samenspraak met de commissie strafrecht een omstandige nota voor. Daarnaast bekijkt de OVB diverse sporen om de potentiele gebreken uit het voorontwerp te lichten.

2. OVB en rechtspraak

2.1. Verhoging griffierechten voorkomen

Wat?
In zijn arrest nr. 13/2017 van 9 februari 2017 **stelde het Grondwettelijk Hof de OVB in het gelijk over haar vernietigingsberoep** tegen de wet van 28 april 2015 tot wijziging van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten teneinde de **griffierechten** te **hervormen** (B.S. 26 mei 2015 en 11 juni 2015).

De verhoging van de griffierechten werd door de wet van 28 april 2015 ingevoerd door een systeem dat de griffierechten koppelt aan de waarde van de vordering. Het uitgangspunt was: hoe hoger de waarde van een vordering, hoe hoger de werklast en dus hoe hoger de werkingskosten voor de bevoegde rechtbank. Door de griffierechten te verhogen, zouden die beter afgestemd worden op de werklast van de rechtbanken.

Waarom?
De OVB heeft zich van meet af aan verzet tegen een verhoging van de griffierechten. Ze stelde dat de nieuwe regeling een **discriminatoire schending van het recht op toegang tot de rechter** inhoudt, onder meer omdat er geen aantoonbare band zou zijn tussen de waarde van de vordering en de werklast voor de rechtbanken.

Hoe?
De OVB stelde een **beroep tot vernietiging** in bij het **Grondwettelijk Hof** en het Hof volgde het standpunt van de OVB.

En verder?
Het Grondwettelijk Hof handhaafde de gevolgen van de vernietigde bepaling tot 31 augustus 2017 en gaf de wetgever tot die datum de tijd om de regeling inzake de griffierechten aan te passen aan zijn arrest nr. 13/2017. Bij ontstentenis van dergelijke nieuwe regeling is inmiddels opnieuw de oude regeling van toepassing. De OVB blijft in dit dossier de vinger aan de pols houden.

2.2. 21% btw op advocatenprestaties

Wat?
In zijn langverwacht arrest nr. 27/2017 van 23 februari 2017 **verwierp het Grondwettelijk Hof volledig de beroepen tot vernietiging** die onder meer de OVB indiende van de artikelen 60 en 61 van de wet van 30 juli 2013 houdende diverse bepalingen van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (opheffing van het 1° van artikel 44, §1, met betrekking tot de diensten van advocaten). Het Hof meende dat er geen schending van het recht op toegang tot de rechter was en dat er evenmin een schending van het beroepsgeheim van advocaten was.

In het voorjaar van 2014 diende de OVB een beroep tot nietigverklaring in tegen de artikelen 60 en 61 van de wet van 30 juli 2013 houdende diverse bepalingen van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, waardoor de btw-vrijstelling voor advocaten vanaf 1 januari 2014 werd afgeschaft. Via een verwijzingsarrest van 13 november 2014 stelde het Grondwettelijk Hof enkele prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie. Dat Hof beantwoordde die in een arrest van 28 juli 2016. Na dat arrest werd de Belgische regering door de Europese Commissie formeel in gebreke gesteld en besliste de minister van Financiën om de **prestaties die door advocaten worden verricht** in het kader van de **juridische tweedelijnsbijstand** in de toekomst aan het **normale btw-tarief van 21%** te onderwerpen. Meer over btw op juridische bijstand leest u op p. 7.

Waarom?
De beweegredenen en middelen van de OVB voor het beroep tot nietigverklaring waren de volgende:

- De invoering van de btw voor advocaten **beperkt het recht op toegang tot de rechter** en het **recht op juridische bijstand**.
- De invoering van de btw voor advocaten **druist in tegen het recht op bescherming van het beroepsgeheim** als aspect van het recht op bescherming van het privéleven en de rechten van verdediging.

Hoe?
Met verwijzing naar het arrest van het Hof van Justitie meende het Grondwettelijk Hof dat de **afschaffing van de btw-vrijstelling op de diensten van advocaten het recht op toegang tot de rechter niet schendt**. Desalniettemin erkende het Grondwettelijk Hof wel dat de afschaffing van de btw-vrijstelling de financiële last verbonden aan de rechten op een doeltreffende voorziening in rechte en van de wapengelijkheid heeft verzwaard. Het Grondwettelijk Hof riep de wetgever dan ook op om daarmee rekening te houden bij toekomstige maatregelen die een stijging van de kosten van de gerechtelijke procedures zouden beogen. In het bijzonder vroeg het Grondwettelijk Hof een passende invulling van het recht op rechtsbijstand, zodat rechtzoekenden zich kunnen laten vertegenwoordigen door een advocaat.

Ook op het tweede door de OVB aangevoerde middel gaf het Grondwettelijk Hof de OVB geen gelijk en volgde het de stelling van de Ministerraad dat het middel niet samenhangt met de bestreden bepalingen, maar het gevolg is van "de ontstentenis van voor de advocaten specifieke bepalingen in het btw-wetboek, die ertoe zouden strekken het beroepsgeheim van de advocaat te beschermen". Bijgevolg verwierp het Grondwettelijk Hof ook dat middel en oordeelde het dat **de afschaffing van de btw-vrijstelling uit zichzelf geen schending uitmaakt van het beroepsgeheim van advocaten**.

2.3. Wettelijk verankerde procesvrijheid gevrijwaard

Wat?
Het afgelopen jaar bracht veel verduidelijking over **de problematiek van de nutteloze kosten en de keuzevrijheid tussen de dagvaarding en de zogeheten IOS-procedure**. De OVB

startte een procedure voor het Grondwettelijk Hof tegen de wetgeving die het mogelijk maakt de keuze voor de dagvaarding in deze context te penaliseren. Ze stelde **een beroep tot vernietiging** in bij het Grondwettelijk Hof tegen de **regeling van de 'nutteloze kosten'** die door de vierde potpourriwet van 25 december 2016 werd ingevoerd.

Artikel 81 PP IV voerde een wijziging door in artikel 1017, eerste lid Ger.W. die toelaat een procespartij te penaliseren voor de nutteloze kosten die zij op foutieve wijze veroorzaakt. "Niettemin worden nutteloze kosten, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022, zelfs ambtshalve ten laste gelegd van de partij die ze foutief heeft veroorzaakt".

Waarom?
De OVB wil de **wettelijk verankerde procesvrijheid vrijwaren**. Ze heeft steeds nadrukkelijk gecommuniceerd dat deze bepaling te ruim is en afbreuk doet aan de vrije keuze van proceduremiddelen. Bijvoorbeeld als een dagvaarding wordt aangewend in plaats van de IOS-procedure bij de invordering van onbetwiste handelsschulden (art. 1394/20 e.v.).

Het **hof van beroep te Gent** sprak zich op 24 april 2017 in **twee arresten** uit over de **gevolgen** van het **niet-gebruik van de IOS-procedure** in **B2B-verhoudingen**.

In een **eerste arrest** (2016/AR/2008) volgde het hof van beroep de stelling van de OVB dat het aanwenden van de dagvaarding in plaats van de buitengerechtelijke procedure voor de invordering van onbetwiste geldschulden in B2B-verhoudingen (IOS-procedure ex art. 1394/20 e.v. Ger.W./PP I) op zich geen fout uitmaakt en dus geen aanleiding geeft tot het ten laste leggen van de in het gelijk gestelde partij van de proceskosten. Het vonnis waartegen hoger beroep werd ingesteld, dateert van 2016 en betreft dus nog niet de regeling van de 'nutteloze kosten' (art. 1017, eerste lid Ger.W./PP IV), die de praktijk van het bestraffen van de aanwending van de gerechtelijke procedure in deze context een wettelijke grondslag geeft.

Het hof van beroep schaart zich evenwel principieel achter de stelling van de OVB dat de IOS-procedure ex art. 1394/20 e.v. Ger.W. een alternatieve procedure betreft, naast de gerechtelijke procedure. Het gebruik van die laatste kan in het belang zijn van de schuldeiser, gelet op de hogere inning van kosten (meer dan 10% van de hoofdsom) en gelet op de mogelijkheid sneller een titel verkrijgen.

In een **tweede arrest** van dezelfde dag (2016/AR/2009) was het vraagstuk aan de orde of de rechter in eerste aanleg ambtshalve de kosten ten laste kan leggen van de in het gelijk gestelde partij wanneer de IOS-procedure bij de invordering van onbetwiste handelsschulden niet gebruikt werd, en dit niettegenstaande het bestaan van een akkoord over de kosten. De verwerende partij had om de minimumrechtsplegingsvergoeding verzocht en de schuldeiser was daarop ingegaan. Desalniettemin worden de kosten volledig ten laste gelegd van de in het gelijk gestelde eisende partij. Het hof oordeelt dat de miskenning van het akkoord van partijen dienaangaande een schending van het beschikkingsbeginsel uitmaakt (niet louter ultra petita, doch zelfs extra petita), nu de eisende partij hier zonder meer niet om heeft gevraagd. Bovendien werden partijen niet

gehoord over het al dan niet aanwenden van de IOS-procedure, wat een schending van de rechten van verdediging uitmaakt.

De OVB ziet in die rechtspraak een bevestiging van haar verzet tegen de sanctionering van het aanwenden van de dagvaarding bij het invorderen van onbetwiste handelsschulden.

Op 12 oktober 2017 velde het **Hof van Cassatie** een arrest inzake het lot van de kosten bij gebruik van de dagvaarding in plaats van de IOS-procedure uit de artikelen 1394 e.v. Ger.W. Dat cassatiearrest betreft een voorziening ingesteld tegen een vonnis van de rechtbank van koophandel van Gent, afdeling Kortrijk, van 27 oktober 2016. In dat vonnis wordt de in het gelijk gestelde eisende partij verwezen in de kosten, net omdat zij gebruik maakte van de gerechtelijke weg in plaats van de IOS-procedure. Het Hof van Cassatie vernietigde dat bestreden vonnis op de volgende gronden: "Uit de parlementaire voorbereiding en uit de tekst van artikel 1394/20 Gerechtelijk Wetboek blijkt dat de procedure van invordering van onbetwiste geldschulden facultatief is ...".

Hoe?
De OVB informeerde de advocatuur reeds eerder over een te volgen argumentatie om rechterlijke penalisering te vermijden. Door de problematische wetgeving ook aan te vechten voor het Grondwettelijk Hof, trok ze de lijn volledig door. De OVB zal er ook in de toekomst op blijven toezien dat wettelijk verankerde procesvrijheid gevrijwaard blijft.

Meer over de potpourriwetten leest u op p. 4 – ‘Potpourri à la carte’.

2.4. Ruime interpretatie van art. 495 Ger.W.

Wat?
Het **Grondwettelijk Hof** velde op donderdag 6 juli zijn arrest 87/2017 in de **prejudiciële zaak** die verwezen was door de rechtbank van eerste aanleg te Luik, afdeling Luik en door de Franstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel. De zaak handelt over de **interpretatie van artikel 495 Gerechtelijk Wetboek (Ger.W.). en het vorderingsrecht van de Ordes**. De OVB was tussenkomende partij.

Waarom?
De OVB vindt een ruime interpretatie van het procesbelang op grond van artikel 495 Ger.W. van de Ordes belangrijk.

Hoe?
De concrete context betrof een bodemzaak waarin de OBFG een aansprakelijkheidsvordering had ingesteld tegen de Belgische Staat in het kader van de overbevolking van de gevangenissen van Lantin en Vorst. De OBFG achtte haar toegang tot de gewone rechtscolleges echter verhinderd door de interpretatie van artikel 495 Ger.W. volgens welke zij niet zou doen blijken van de hoedanigheid en het rechtstreekse belang, zoals door art. 17 Ger.W. vereist.

De OVB benadrukte in haar tussenkomst dat het Grondwettelijk Hof zelf reeds eerder het belang van de Ordes om in rechte op te treden heeft bevestigd. Een en ander volgt ook uit de ruime invulling die het Grondwettelijk Hof geeft aan het belangvereiste ten aanzien van verenigingen die een collectief belang behartigen. Het argument om de Ordes een vorderingsrecht zoals in de bodemzaak te ontzeggen, in het kader van het weren van de actio popularis uit de rechtsorde, vindt de OVB onevenredig.

Het Grondwettelijk Hof velde echter een zogeheten **'streepjesarrest'** waarin **verschillende interpretaties van de te interpreteren bepaling** naar voren worden geschoven: in het geval waarin artikel 495 Ger.W. zo geïnterpreteerd wordt dat de OBFG wel een ontvankelijk vorderingsrecht heeft in een zaak zoals die in het bodemgeding, schendt het de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

De uitspraak van het Grondwettelijk Hof in arrest 87/2017 is dus goed nieuws voor de Ordes en ruggensteunt hen bij de vervulling van hun door de wet toegekende rol in een solide rechtsstaat.

2.5. OVB mag detachering reglementeren

Wat?
Op 3 februari 2017 heeft het **Hof van Cassatie** zich uitgesproken over **twee verzoeken tot nietigverklaring van het OVB-reglement** van 27 januari 2016 tot invoeging van Afdeling III.1.9 'Werkzaamheden van advocaten in het kader van **detachering**'. Het Hof heeft beide vorderingen **verworpen**.

Belangrijkste overwegingen uit de arresten:

- De OVB is bevoegd om de werkzaamheden van advocaten in het kader van detachering te reglementeren in functie van onder meer de onafhankelijkheid van de advocaat en de vertrouwelijkheid van de contacten tussen advocaten onderling en tussen advocaten en cliënten. Ook het deontologisch toezicht daarop door de stafhouder kan de OVB reglementeren.
- De OVB mag de verenigbaarheid van activiteiten van advocaten met het beroep van advocaat reglementeren in functie van de vrijwaring van de onafhankelijkheid van de advocaat en de waardigheid van de balie. De raad van de Orde is wel uitsluitend bevoegd om de weglating uit te spreken in geval van onverenigbaarheid.
- Het reglement detachering verhindert de wettelijk gewaarborgde ondernemingsvrijheid van advocaten niet. De vrije uitoefening van een economische activiteit kan onder meer beperkt worden door wetten die de openbare orde raken. De regels met betrekking tot de onafhankelijkheid van de advocaat en de vertrouwelijkheid zijn van openbare orde.
- De mededinging wordt niet beperkt wanneer de OVB door zelfregulering bepaalde ethische regels vastlegt, op voorwaarde dat die regels evenredig zijn met het nagestreefde en door de nationale openbare overheid opgelegde doel. Het doel van het reglement detachering is het vrijwaren van de onafhankelijkheid en de vertrouwelijkheid.

- De detachering zoals geregeld in het OVB-reglement heeft geen gezagsverhouding of band van ondergeschiktheid tot gevolg tussen de detacherende advocaat en de gedetacheerde advocaat of de zichzelf detacherende advocaat en de cliënt bij wie hij zich detacheert.

Waarom?
De praktijk leerde dat sommige advocaten, zowel rechtstreeks als via een tussenpersoon, reeds werkzaam waren als gedetacheerd advocaat bij hun cliënt. Om de **kernwaarden van de advocatuur te beschermen** (onafhankelijkheid, beroepsgeheim), heeft de OVB een **reglementair kader** uitgewerkt.

3. OVB en het publiek

3.1. Steun aan buitenlandse advocaten in moeilijkheden

Wat?
De OVB wil solidair zijn met buitenlandse confraters in moeilijkheden. Tijdens de '**Dag van de Bedreigde advocaat**' op 24 januari gaf ze haar steun aan een petitie die bij een korte demonstratie aan de Chinese ambassade werd afgegeven. De petitie vestigde de aandacht op de bedreigende situatie van de Chinese advocaten. De bedoeling was druk uit te oefenen op de Chinese overheid om dat zo snel mogelijk recht te zetten. De focus lag op **China** wegens de massale vervolging van advocaten in juli 2015, wat door de Chinese overheden hardnekkig werd ontkend. Ook in de jaren vóór die massa-arrestaties werden Chinese advocaten lastiggevallen of gearresteerd omdat zij het opnamen voor zaken met implicaties voor de rechten van de mens. Op 24 januari werd daarom in zoveel mogelijk steden wereldwijd en op hetzelfde tijdstip een unieke petitie overhandigd aan Chinese ambassadeurs, consuls en andere officiële instanties.

De OVB kroop in 2017 ook een paar keer in haar pen om gearresteerde of vervolgde advocaten te steunen. In september vertrok een brief naar president Hussain van **Pakistan**. De voorzitter van de Multan Bar Association kreeg geen toelating meer om het advocatenberoep uit te oefenen en daartegen werd lokaal hevig geprotesteerd. Er is nooit een antwoord gekomen.

In oktober uitte de OVB haar grote bezorgdheid over de arrestatie van zestien **Turkse advocaten**. Sommigen waren gefolterd, anderen zijn zonder proces veroordeeld. Allen verdedigden ze activisten tegen het regime van president Erdogan. De OVB stuurde een brief naar president Erdogan om de vrijlating te vragen en aan te dringen de advocaten hun werk opnieuw naar behoren te laten uitvoeren. In totaal waren sinds de coup van de zomer van 2016 al 543 advocaten gearresteerd. Premier Michel, minister Reynders en de Hoge vertegenwoordigster van het Europees buitenlandbeleid Mogherini ontvingen een kopie van de brief met de vraag de toestand van nabij op te volgen. Ook hierop kwam jammer genoeg geen reactie.

3.2. Tentoonstelling (On)behandeld. Over internering, schuld en boete

Wat?
Tussen de veroordeelde misdadiger en de psychiatrische patiënt staat de geïnterneerde: iemand die een misdrijf beging, maar die niet verantwoordelijk is voor zijn/haar daden als gevolg van een psychisch probleem.

Ruim een op vijf geïnterneerde personen in België wordt niet behandeld in een psychiatrisch centrum, maar verblijft achter slot en grendel. Zij krijgen amper hulp of begeleiding. België is daarvoor al meermaals door Europa veroordeeld. Internering is de 'moderne vergeetput van onze beschaving'.

Waarom?
De tentoonstelling (On)behandeld (06.05.17-15.10.17) wou het **grote publiek bewustmaken van de problematiek rond internering**. Achter juridische uitspraken gaan immers mensen en verhalen schuil die al te vaak naar de achtergrond verdwijnen. Het concept 'schuld' vraagt binnen die context meer aandacht dan hoe een inbreuk gebruikelijk tot een straf leidt.

Het project in het **Museum Dr. Guislain Gent** wierp een blik achter de schermen van Belgische gevangenissen en gaf een **inkijk in het leven van geïnterneerde personen**. Het project confronteerde de historiek van internering met haar dwingende actualiteit, de rechtspraak en regelgeving met de persoonlijke verhalen, en het maatschappelijke debat met de ervaring van de geïnterneerde personen zelf. Er was ook aandacht voor geïnterneerde personen in psychiatrische instellingen en voor toekomstige maatregelen zoals de enkelband.

Het thema werd uitgewerkt zonder te veroordelen, aan de hand van getuigenissen van geïnterneerde personen en betrokken buitenstaanders.

Hoe?
De OVB stelde samen met het Museum Dr. Guislain en Handelsreizigers in Ideeën deze tentoonstelling samen over de geschiedenis van de internering in België. Daarnaast was er ook een unieke fotoreeks te zien van Sébastien Van Malleghem. Hij spendeerde meerdere dagen in forensische instellingen en maakte er een intrigerende fotoreeks die de bewoners, maar ook de specificiteit van de architectuur in beeld brengt.

En verder?
(On)behandeld wou niet alleen een aanklacht zijn, maar had ook oog voor de positieve evoluties op het vlak van internering in België. Na jaren van weinig verandering, is er in België eindelijk een positieve evolutie voelbaar in de behandeling van geïnterneerde personen in plaats van onbehandelde opsluiting.

3.3. Music for Life en SOS Kinderdorpen

Wat?
In 2017 nam de OVB voor de 2de keer deel aan de **Music for Life-actie** van radiozender Studio Brussel. Music for Life zamelt rond de kerstperiode geld in voor honderden goede doelen. De opbrengst van onze actie ging naar **SOS Kinderdorpen**.

Waarom?
Met deze actie wilde de OVB tonen dat ze **de rechten van kinderen steunt**. SOS Kinderdorpen is zowel in België als over heel de wereld actief bij de opvang van kinderen met een moeilijke thuissituatie.

Hoe?
De OVB riep alle Vlaamse advocaten op om op 18 december 2017 '**1 Hour for Life**' te werken. De waarde van dat uur vermenigvuldigd met het aantal medewerkers konden

advocaten integraal storten aan SOS Kinderdorpen. Meer dan 540 advocaten en medewerkers – of zo'n 100 kantoren – lieten hun groot hart zien, waardoor de OVB 37.302 euro inzamelde! Een mooi bedrag dat zelfs het VRT-journaal haalde.

3.4. Campagne rechtsbijstandsverzekering in de steigers

Wat?
De Orde tracht via diverse campagnes de meerwaarde van het werk van een advocaat te belichten voor een breed publiek. 2017 was een **voorbereidend jaar voor de campagne rond de rechtsbijstandsverzekering**. Tegelijkertijd broeide minister Geens op nieuwe plannen rond de rechtsbijstandsverzekering: optioneel, maar wel fiscaal aftrekbaar. De onderhandelingen hierover liepen volop.

Waarom?
Veel advocaten merkten op dat vele rechtzoekenden in zaken voor de politierechtbank zonder advocaat verschenen. Maar hoe komt dat? Vanuit die vraag is de OVB gestart met een aantal onderzoeken om **na te gaan in hoeverre de rechtzoekende op de hoogte is van wat een rechtsbijstandsverzekering inhoudt** en in hoeverre hij weet dat hij **altijd recht heeft op een vrije keuze van een advocaat**.

Hoe?
Samen met de commissies communicatie en rechtsbijstandsverzekering werden de krijtlijnen voor een campagne vastgelegd. Vervolgens moest er **cijfermateriaal** worden verzameld om na te gaan wat de zwakke punten in de kennis bij de rechtzoekende precies zijn.

De **twee onderzoeken** werden uitgevoerd door onderzoeksbureau iVOX.

- Tussen 27 oktober en 6 november 2017 vulden 1.000 Vlamingen representatief geselecteerd op geslacht, leeftijd en diploma een online enquête in.
- Van 6 tot 23 november volgde als tweede onderzoek een bevraging van 456 personen (gedagvaarden, slachtoffers en advocaten) op de zitting van 7 politierechtbanken van Antwerpen, Sint-Niklaas, Ieper, Kortrijk, Beringen, Genk, Hasselt, Mechelen en Turnhout. In totaal ging het om 1.286 rechtszaken, waarvan 533 bij verstek werden behandeld. Van de 753 personen die wel in de rechtbank opdaagden of zich lieten vertegenwoordigen door een advocaat, namen er 456 deel aan het onderzoek. Die groep bestond uit 262 gedagvaarden (126 met advocaat, 136 zonder), 14 slachtoffers (6 met advocaat, 8 zonder) en 165 advocaten die hun cliënten vertegenwoordigden (voor 150 gedagvaarden en 15 slachtoffers).

En verder?
De campagne werd in januari 2018 gelanceerd.

De rechtsbijstandsverzekering stond ook op de politieke agenda. Lees er meer over op p. 8 – 'Rechtsbijstandsverzekering en vrije keuze advocaat'.

3.5. OVB op jobbeurzen

Wat?
Traditiegetrouw was de OVB in november aanwezig op de **jobbeurzen** van de rechtsfaculteiten van de **KULeuven** en de **Universiteit Gent**.

Waarom?
Op deze jobbeurzen wil de OVB informatie geven aan studenten over het **beroep van advocaat**, de **stage** en de **beroepsopleiding**. Ze geeft ook concrete tips over hoe studenten een stageplaats kunnen vinden.

Op de jobbeurzen zijn traditioneel de grote kantoren uit de grote steden vertegenwoordigd. De OVB wil met haar aanwezigheid ook de kleine en middelgrote kantoren uit alle Vlaamse steden promoten.

Hoe?
De OVB is aanwezig met een stand, geeft informatie en biedt de studenten de **brochure 'Advocaat worden? Ja maar hoe?'** aan. Die brochure geeft praktische informatie over de stage, de OVB en het Vlaamse balielandschap.

En verder?
Ook de komende jaren zal de OVB aanwezig zijn op de jobbeurzen van de rechtsfaculteiten, zeker wanneer in de nabije toekomst de beroepsopleiding wordt hervormd. Lees meer over die hervorming op p. 37 – 'Hervorming beroepsopleiding nog niet afgerond'.

4. OVB en haar advocaten

4.1. Invoering advocatenkaart

Wat?
Met de advocatenkaart heeft de Belgische advocaat een **nieuw, uniek en veilig identificatie- en authenticatiemiddel**.

De kaart verleent de advocaat toegang tot gerechtsgebouwen en gevangenissen en hij kan ze gebruiken om via DPA-deposit conclusies en stukken digitaal te verzenden naar een rechtbank, confrater of derde partij.

Vlaamse advocaten kunnen optioneel kiezen om een elektronisch handtekeningcertificaat toe te voegen aan hun advocatenkaart. Dat handtekeningcertificaat vormt een onderdeel van de gekwalificeerde elektronische handtekening conform eIDAS / EU 910/2014.

Waarom?
De advocatenkaart is een project dat Diplad uitwerkte voor de OVB, in samenspraak met de OBFG. Het project is ontstaan omdat er nood was aan:

- Een alternatief voor de papieren en onveilige CCBE-pas;
- Een identificatie- en authenticatiemiddel voor buitenlandse advocaten zonder eID.

Daar waar de eID garanties geeft over de identiteit als Belgische ingezetene, garandeert de advocatenkaart dat de gebruiker ook **een advocaat is en dus gemachtigd** om in die hoedanigheid bepaalde handelingen uit te voeren.

Hoe?
De algemene vergadering van de OVB keurde op 22 februari 2017 het reglement tot invoeging van artikel 193*bis* in de Codex Deontologie voor Advocaten goed. Art. 193*bis* zegt: 'De advocaat moet voor zijn identificatie en voor de authenticatie beschikken over de elektronische CCBE-advocatenkaart'.

Dat artikel werd ook opgenomen in het Belgisch Staatsblad van 1 maart 2017. De Belgische elektronische advocatenkaart voldoet volledig aan de voorschriften van de CCBE.

Advocaten konden via een online applicatie hun advocatenkaart aanvragen. Nadien konden ze die ophalen en laten activeren op het baliesecretariaat met de pin- en pukcodes die ze daarvoor ontvingen. De procedure verloopt gelijkaardig aan die van de identiteitskaart. Diplad en de OVB konden hierbij rekenen op een goede samenwerking met de verschillende baliemedewerkers, die hiervoor een speciale opleiding tot LRAO (Local Registration Authority Officer) volgden.

En verder?
De verspreiding van de advocatenkaart liep wat vertraging op doordat er bij de leverancier een veiligheidsrisico ontdekt werd. Omdat veiligheid van het allergrootste belang is voor Diplad, werd als voorzorgsmaatregel de productie tijdelijk opgeschort. Alle reeds uitgegeven kaarten moesten uit veiligheidsoverwegingen ook vervangen worden. Eind februari 2018 vroeg 90% van de Vlaamse advocaten zijn kaart al aan. De advocatenkaart is 3 jaar geldig.

Elk jaar zullen er meer toepassingsmogelijkheden volgen. Zo zal een advocaat zijn aanwezigheid bij een permanente vorming kunnen registreren aan de hand van de advocatenkaart en worden verschillende rechtbanken uitgerust met een scanstraat waar de advocaat vlot langs kan met zijn kaart en zo snel toegang krijgt tot het gerechtsgebouw.

4.2. Online verzenden dankzij DPA-deposit

Wat?
Via DPA-deposit kan een advocaat op een **veilige, vertrouwelijke en efficiënte manier online stukken en conclusies verzenden** naar alle Belgische rechtbanken, alle Belgische advocaten en zelfs naar derden en cliënten.

De voordelen van DPA-deposit?

- Een advocaat meldt zich aan met zijn advocatenkaart. Zo is het systeem zeker dat hij een actieve advocaat is. Ook advocaten zonder eID kunnen het systeem gebruiken.
- Een advocaat kan verschillende stukken verzenden, naar verschillende ontvangers, via verschillende kanalen. En dat allemaal in één keer.
- Alle verzonden en ontvangen documenten worden veilig bewaard in de DPA-box waar ze gedownload kunnen worden.
- De leveranciers van advocatensoftware integreren die met DPA-deposit. Zo kan een advocaat vanuit zijn vertrouwde kantooromgeving een neerlegging doen en inkomende documenten ontvangen.
- Ook rechtbanken die niet onder Justitie vallen of die nog niet digitaal kunnen ontvangen zijn bereikbaar via DPA-deposit. Een advocaat moet geen papier meer printen en documenten manueel verzenden met de post, maar kan dat digitaal doen via DPA-deposit.

Waarom?
De Orde van Vlaamse Balies, Diplad en de OBFG beslisten om een **gemeenschappelijk platform** op te richten om tegemoet te komen aan de **digitaliseringsplannen** van de minister van Justitie. Ze vreesden voor een wildgroei aan digitale platformen, gelet op o.a. verschillende wetswijzigingen naar aanleiding van de potpourri's, en beslisten daarom zelf aan de kar te trekken.

Het E-deposit, dat Justitie ter beschikking stelde aan burger en advocaat, heeft voor die laatste enkele belangrijke nadelen, o.a. op het vlak van veiligheid. **DPA-deposit** komt aan die nadelen tegemoet: het **werkt samen met E-deposit en biedt meer**, o.a. door de technische vertaalslag te maken zodat de advocaat zich niets moet aantrekken van de achterliggende complexiteit van de verschillende systemen.

Hoe?
De Ordes vergaderden op regelmatige basis met Justitie om de noden van zowel de advocaten als Justitie zelf op elkaar af te stemmen. De OVB en de OBFG werken daarvoor intensief samen met alle actoren. AXI kreeg de opdracht het platform uit te bouwen. Dit bedrijf werkt ook voor andere projecten samen met Justitie, waardoor de samenwerking erg efficiënt verliep.

En verder?
In de loop van 2018 wordt **DPA-deposit continu verbeterd**. Zo wordt er intussen een check op het rolnummer gedaan, zodat advocaten zeker zijn dat hun documenten correct ontvangen kunnen worden bij de rechtbank.

Naarmate Justitie E-deposit verder uitrolt bij de rechtbanken, zijn ook steeds meer rechtbanken bereikbaar via het digitale kanaal op DPA-deposit. Rechtbanken die niet digitaal kunnen ontvangen, zijn bereikbaar via een van de andere kanalen.

Er worden verder afspraken gemaakt met FOD Justitie om het gebruik van E-deposit af te sluiten voor de advocaat. Voor de burger blijft E-deposit wel beschikbaar. De advocaat wordt op die manier gemotiveerd om via **één centraal platform** te communiceren.

De aanbieders van advocatensoftware zijn volop bezig om DPA-deposit te integreren met hun softwarepakketten. Zo kan een advocaat vanuit zijn eigen vertrouwde software-omgeving digitaal communiceren met Justitie.

4.3. Lancering Centraal Register Solvabiliteit (RegSol)

Wat?
Op 1 april 2017 ging het Centraal Register Solvabiliteit (hierna: RegSol) van start. RegSol is een **online platform** dat alle **uitwisselingen tussen actoren van het faillissement** wil **digitaliseren**. Rechtbanken, curatoren en schuldeisers kunnen via RegSol de belangrijkste documenten van een faillissementsdossier opstellen, ondertekenen en uitwisselen. Het platform geldt daardoor als authentieke bron van gegevens van faillissementen.

Waarom?
De OVB heeft in haar memorandum bij de Vlaamse, federale en Europese verkiezingen van 2014 aangedrongen op een **daadwerkelijke elektronische procesvoering**. De wet van 1 december 2016 vertrouwde de ontwikkeling van het Centraal Register Solvabiliteit toe aan de OVB en OBFG. Twee Koninklijke Besluiten regelen o.a. de toegang tot het platform en de retributies:

- Koninklijk Besluit 23 maart 2017 houdende de werking van het Centraal Register Solvabiliteit;

- Koninklijk Besluit 27 maart 2017 houdende de bepaling van het bedrag van de retributie, evenals de voorwaarden en de modaliteiten van de inning ervan in het kader van het Centraal Register Solvabiliteit.

Door RegSol wordt de werking van de rechtbanken van koophandel in grote mate gedigitaliseerd. De vroegere gigantische papierstroom en de verwerking ervan door de griffies zijn daarmee verdwenen.

Hoe?
De OVB en de OBFG zijn de beheerders van het platform. Zij staan in nauw contact met de FOD Justitie, rechters, rechters in handelszaken, curatoren en recurrente schuldeisers. RegSol werd geprefinancierd door beide communautaire ordes. Diplad, de dochteronderneming van de OVB, werkte het IT-project concreet uit.

En verder?
- In het voorjaar van 2018 werd het platform aangepast aan de vereisten van het nieuwe Boek XX van het Wetboek van economisch recht. Lees meer over die wet op p. 8 – 'Nieuwe insolventiewetgeving'.
- De openbare website werd volledig vernieuwd en elke gebruiker moet zich voortaan identificeren en registreren vooraleer hij een opzoeking kan uitvoeren. Vooral voor de schuldeiser veranderde er een en ander.
- Verder wordt RegSol voortdurend geoptimaliseerd. De feedback vanuit het werkveld, via gebruikersgroepen, is daarvoor van het allergrootste belang.
- 35.500 faillissementsdossiers werden geopend via RegSol en er waren 3.000 gebruikers actief op het intranet en 19.000 op het extranet. Er werden meer dan 540.000 brieven uitgespaard en als gevolg daarvan massa's tijd.

4.4. Koppeling advocatenbestand met MACH-justitiebestand

Wat?
Sinds oktober 2017 is de authentieke **bron van advocatengegevens gekoppeld** aan de **database van MACH**. Dat betekent dat de vredegerechten, politierechtbanken en politieparketten met dezelfde contactgegevens van de advocaten werken als de balies.

Waarom?
Justitie werkte met verschillende databestanden die niet onderling gesynchroniseerd zijn. Door de koppeling met de advocatengegevens (NL + FR) beschikken de MACH-rechtbanken nu ook over de **correcte en actuele advocatengegevens**. Vergissingen in correspondentie zouden daardoor verleden tijd moeten zijn.

Hoe?
Via een **webservice** worden steeds de juiste en meest recente gegevens van de advocaten gebruikt. Die gegevens worden één keer per dag doorgestuurd naar het centraal adressenbestand van de OVB en de OBFG. Daarna worden de gegevens uit CAB naar JustX verzonden, dat is de centrale bron van Justitie. Vanuit JustX vertrekken de gegevens dan naar de MACH-rechtbanken. Dat volledige proces vindt 's nachts plaats.

En verder?
Ook de rechtbanken van eerste aanleg zouden gekoppeld worden aan de advocatengegevens. Dat is een beslissing van Justitie die momenteel nog onderzocht wordt.

4.5. Plan modernisering van de advocatuur

Wat?
De minister van Justitie wil de **juridische beroepen**, waaronder de advocatuur, **moderniseren**. Hij stelde hiervoor twee experten aan: meester Patrick Hofströssler en stafhouder Patrick Henry. Zij kregen de taak een **plan op te stellen** om het beroep van advocaat te moderniseren.

Waarom?
De minister heeft ook de advocatuur op het oog bij de modernisering van de juridische beroepen. Dat roept bij de OVB **fundamentele vragen op**.

- De **absolute onafhankelijkheid van de advocatuur** is voor het bestaan van de rechtstaat en voor de bescherming van de rechten van de burgers van **levensbelang**.
- Al is de advocatuur in België wettelijk ingericht, toch is aan haar beroepsorganen een **grote autonomie** verzekerd om zelf haar regels en gebruiken vast te leggen. De advocatuur is een vrij beroep, verkiest zelf haar bestuursorganen, heeft een eigen tuchtrechtspraak en het normatief karakter van haar eigen reglementen wordt door de wet erkend.
- De werking van de advocatuur wordt gerekend tot die van het **juridisch apparaat** en valt dus **niet** onder de **uitvoerende macht**.

Hoe?
De OVB nodigde vooreerst alle Vlaamse advocaten uit om **suggesties** over te maken die bijdragen tot de modernisering van het beroep. Daarnaast werd aan de hand van een nota met 20 vragen het **debat** gevoerd binnen de algemene vergadering. Op 16 november 2017 organiseerden de OVB en de OBFG een **reflectienamiddag** met de twee experten, de stafhouders, vice-stafhouders en de voorzitter van de Conferentie van de Jonge Balies. Op 22 december 2017 heeft de OVB haar **standpunten en bekommernissen** overgemaakt aan de experten, om op die manier de minister van Justitie ervan te overtuigen dat de verdere modernisering van de advocatuur door de OVB in handen wordt genomen, in het belang van de rechtzoekenden en van de rechtsorde.

En verder?
Eind februari 2018 heeft de minister van Justitie het lijvige rapport van de experten meegedeeld aan de OVB. De experten hebben een **scherpe analyse** van het beroep gemaakt en hebben op grond daarvan 38 beleidsaanbevelingen geformuleerd. Voor een aantal van die voorstellen moet de wet worden gewijzigd en in een aantal andere gevallen ligt het initiatief bij de OVB.

Het rapport is nog niet definitief. De minister heeft aan de **OVB** de mogelijkheid geboden om **opmerkingen** te maken op het ontwerpverslag. Uiteraard zal de OVB hiervan gebruik maken.

4.6. CCBE – Europees Verdrag over het Beroep van Advocaat

Wat?
Op woensdag 24 januari 2018 stemde de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa (APCE) over het rapport dat erop gericht is een **Europees Verdrag over het Beroep van Advocaat** op te stellen. De OVB had hierover reeds in december 2017 een onderhoud met mevrouw Sabien Lahaye-Battheu die binnen de Commissie Juridische Zaken en Mensenrechten van de APCE de auteur is van dat rapport.

Een dergelijk verdrag zou kunnen worden aangenomen met als basis Aanbeveling n° R(2000)21, waarin binnen de Raad van Europa al een eerste aanzet voor zo'n norm voorhanden is. Zo onderstreept die aanbeveling de klassieke vrijheidsrechten, toegespitst op de advocatuur. Het verdrag is des te meer nodig nu het beroep van advocaat in verschillende verdragsstaten van de Raad van Europa onder druk staat, en dat zeker niet alleen in de jongere lidstaten.

Waarom?
Een dergelijk verdrag heeft een grote juridische meerwaarde:

- Een **bijzonder en dwingend verdrag** over het beroep van advocaat heeft een toegevoegde waarde, aangezien de Aanbeveling n° R(2000)21 bijvoorbeeld niet van dwingend recht is. Ook zou het een nuttige aanvulling kunnen zijn op bijvoorbeeld CCBE-instrumenten zoals het 'Charter of core principles of the European legal profession'.
- Men zou van de gelegenheid gebruik kunnen maken om de **rechtspraak** van het EHRM, bijvoorbeeld inzake artikel 8 of artikel 6 EVRM, te **verwerken** in de tekst van het nieuwe verdrag.
- Landen die geen verdragsstaten van de Raad van Europa zijn, zouden de tekst van het verdrag kunnen overnemen, waardoor het een nog meer **omvattende internationale standaard** zou zetten om het beroep van advocaat en de ermee verbonden rechten te beschermen.

Een cruciaal element in deze bescherming is de inrichting van een **afdwingbaarheidsmechanisme**, bijvoorbeeld naar analogie met de functie die het Comité van Ministers van de Raad van Europa thans vervult. Burgerrechtenbewegingen en beroepsverenigingen van advocaten zouden zo schendingen van rechten van advocaten kunnen melden aan een comité, waarna de verdragsstaat aangemaand wordt de schendingen te beëindigen.

Hoe?
De OVB ondersteunt, samen met de CCBE, het project ten volle, onder meer door contacten met APCE, alsook met onze minister van Justitie. Ze zal er ook over waken dat het Comité van Ministers van de Raad van Europa daadwerkelijk werk maakt van het verdrag.

4.7.Salduz bis en aangepaste webapplicatie

Wat?
Vanaf 27 november 2016 is Salduz bis van kracht. Verhoorders moeten dan, in de gevallen voorgeschreven door de **nieuwe Salduz-wet**, via de **aangepaste webapplicatie** voor de permanentiedienst van advocaten een **advocaat kunnen vinden**. Een nieuwe release 3.5 van de Salduz-webapplicatie waarin de nieuwigheden uit de wet geïntegreerd werden kwam uit op 13 juli 2017.

Voor advocaten betekent die release dat de gesproken tekstboodschappen voor elke stap in het proces van de Salduz-webapplicatie verfijnd werden. Het Salduz-nummer hoort de advocaat niet meer in de gesproken tekst, maar leest hij in de sms en in de e-mail die hij ontvangt.

Voor verbalisanten houdt de release het volgende in:

- Bij aanmaak van een dossier categorie 3 kunnen ze aanduiden welke advocaat de rechtzoekende vergezelt of een permanentie-advocaat zoeken.
- Bij aanmaak van een dossier voor een meerderjarige verdachte kunnen ze aanduiden dat de verdachte afstand doet van bijstand van een advocaat.
- Ze kunnen een navolgend dossier aanmaken wanneer voor het eerste verhoor de Salduz-webapplicatie niet werd gebruikt.
- Ze kunnen een afstand herroepen wanneer de verdachte zijn afstand bevestigd had en alsnog een advocaat wenst voor bijstand tijdens het verhoor.
- Ze kunnen aanduiden of een verhoor audio gefilmd wordt (na overleg met of op aanraden van de advocaat).

En verder?
De OVB **verfijnt** verder de **Salduz-webapplicatie**:

Een paar voorbeelden van zaken die ontwikkeld worden en op korte termijn tijdswinst opleveren voor de gebruikers van de Salduz-webapplicatie:

- integratie van ISLP/FEEDIS voor de verbalisant
- integratie met de BJB-module voor de advocaat
- mobiele versie van de Salduz-webapplicatie

Op p. 44 vindt u enkele cijfers over de Salduz-webapplicatie.

4.8. OVB ontwikkelt nieuwe Salduz-gedragscode

Wat?
De OVB heeft een **nieuwe Salduz-gedragscode** uitgewerkt, rekening houdend met de **wijzigingen** die de **Salduz bis-wet** aanbrengt en de meer actieve rol die de advocaat tijdens het verhoor krijgt toebedeeld.

Waarom?

Na het arrest van het Grondwettelijk Hof van 14 februari 2013 en vooral door de uitbreiding van de Salduz-wet door de Salduz bis-wet ter omzetting van EU-richtlijnen, is het **toepassingsgebied van de Salduz-bijstand enorm verruimd**. De gedragscode gaat uit van de situatie na inwerkingtreding van de Salduz bis-wet van 21 november 2016 nl. 27 november 2016.

Hoe?
De Salduz-gedragscode werd ter beschikking gesteld op het privaat luik. Daarnaast werd de gedragscode via OrdeExpress verder in de schijnwerpers geplaatst.

En verder?
De OVB verdedigt het **fundamentele belang van de bijstand van een advocaat voor de rechten van de verdachte tijdens het verhoor** en volgt de evolutie op de voet op. Een advocaat kan een wezenlijke waarborg betekenen voor het vrijwillig karakter van de verdachtenverklaring door de verdachte zorgvuldig te informeren over zijn rechten van verdediging en zijn mogelijke processtrategieën. Hij ziet er ook nauwgezet op toe dat geen ongeoorloofde druk gebruikt wordt. Bijstand van een advocaat is cruciaal voor de bescherming tegen afgedwongen en zelfs valse bekentenissen.

4.9. Omzendbrief Salduz minderjarigen aangepast dankzij OVB

Wat?
Begin augustus vernam de OVB dat het expertisenetwerk 'Jeugdbescherming' van het Openbaar Ministerie op 23 juni 2017 een nota heeft verspreid over het recht op toegang tot een advocaat voor minderjarige verdachten. De nota, die naar verluidt op 29 juni 2017 door het College van procureurs-generaal werd goedgekeurd, beval een **nieuwe werkwijze** aan voor het **verhoren van minderjarigen** (cat. III), o.m. door hen, na vertrouwelijk overleg met een advocaat, toe te laten om **afstand te doen van hun recht op bijstand van een advocaat** tijdens het verhoor en door hen, vanaf de leeftijd van 14 jaar, in bepaalde gevallen een modelformulier te laten invullen, zonder enige toegang tot een advocaat.

Waarom?
De werkwijze die in de nota van het expertisenetwerk wordt aanbevolen – en berust op een verkeerde lezing van art. 47*bis*, §3, tweede lid wetboek van strafvordering – was volgens de OVB volstrekt **illegaal en ontoepasbaar**. Zij is niet alleen in strijd met de letter van de wet, maar gaat bovendien in tegen de uitdrukkelijke bedoeling van de wetgever om, na advies van de Raad van State, op suggestie van de OVB, minderjarigen nooit toe te laten om afstand te doen van hun recht op toegang een advocaat, d.w.z. noch van hun recht op voorafgaand vertrouwelijk overleg, noch van hun recht op bijstand tijdens het verhoor.

Bijkomend werd in de nota vermeld dat contact werd opgenomen met 'de balie'. De OVB werd echter door het Openbaar Ministerie nooit op de hoogte gesteld van dat initiatief. Met het oog op de bescherming van de belangen – en fundamentele rechten – van de minderjarigen ondernam de OVB dan ook onmiddellijk actie.

Hoe?
De OVB nam onmiddellijk contact op met het College van procureurs-generaal en verzocht het met klem om de **directe stopzetting** te bevelen van die werkwijze en de **nota integraal in te trekken**. Ook werd via OrdeExpress van 3 augustus een omvangrijke nota verspreid waarin een uitgewerkt standpunt tegen de voorgestelde werkwijze werd gepresenteerd. De OVB verspreidde ook het bericht naar de (Vlaamse) advocatuur dat zij – indien geconfronteerd met de betwiste werkwijze – op basis van die nota en het standpunt bezwaar moesten aanteken en/of medewerking moesten weigeren.

In OrdeExpress van 7 september 2017 schreef de OVB de *"verwachte houding van iedere betrokken advocaat: **geef geen toestemming tot afstand van uw bijstand**. In afwachting van het overleg en van eventuele verdere stappen verzoekt de OVB alle betrokken advocaten om zich te verzetten tegen de werkwijze die in de nota is opgenomen en in geen geval hun toestemming te verlenen tot afstand door een minderjarige verdachte van de bijstand van een advocaat tijdens het verhoor. De OVB herinnert in dat verband aan de modelconclusie die zij op 4 augustus 2017 heeft verspreid en die iedere advocaat kan gebruiken om de onwettigheid aan te tonen van de gebrekkige toegang tot een advocaat voor minderjarige verdachten."*

De woordvoerder van de OVB bracht de betwiste werkwijze en de bezwaren van de OVB simultaan onder de persaandacht, met onder meer verschijningen en publicaties in Belga, De Standaard en De Morgen.

Op 25 oktober 2017 kwam na enig aandringen dan toch het gevraagde overleg tussen de OVB, de OBFG en het college van procureurs-generaal. Naar aanleiding van dat overleg en de blijvende oppositie van de OVB, bracht het college op 29 november 2017 een **aanpaste omzendbrief (COL 08/2011)** uit. Daarin staat uitdrukkelijke vermeld dat er **geen afstand van advocaat mogelijk is, noch een vermoeden van afstand** kan bestaan na voorafgaand vertrouwelijk overleg voor minderjarige Cat. III.

En verder?
De OVB blijft de implementatie en praktische uitwerking van de gewijzigde omzendbrief nauwgezet opvolgen. Vanuit diverse hoeken – en onder meer gesignaleerd via de commissies jeugd- en strafrecht die werkzaam zijn binnen de OVB – blijven immers signalen komen dat op lokaal vlak de implementatie van het – verduidelijkte en scherp gestelde – onvoorwaardelijke recht op bijstand, niet overal wordt nageleefd.

4.10. Hernieuwing polissen beroepsaansprakelijkheid en insolventie

Wat?
De OVB is erin geslaagd om een **hernieuwing van de polissen beroepsaansprakelijkheid** (eerste rang) **en insolventie** (Amlin) te bedingen. Die verlenging ging in op 1 januari 2017 en geldt voor een periode van drie jaar. De **premie- en dekkingsvoorwaarden** blijven **ongewijzigd**.

Bovendien werd het **verzekerd bedrag** van de waarborg beroepsaansprakelijkheid (eerste rang) **verdubbeld** (van 1.250.000 euro naar 2.500.000 euro per schadegeval). De advocaat die optreedt als schadeafwikkelaar in het kader van een rechtsvordering tot collectief herstel is onder de polis beroepsaansprakelijkheid gebracht. En dat zelfs als de schadeafwikkelaar werd aangesteld door de rechtbank van koophandel.

Ook werd met ingang van 1 januari 2017 het **waarborgbedrag** in de polis beroepsaansprakelijkheid tweede rang **verhoogd** tot 5.000.000 euro per advocaat en per verzekeringsjaar, zonder premieverhoging. Dat betekende een verdubbeling ten aanzien van de vroegere dekking.

Waarom?
De OVB streeft ernaar om Vlaamse advocaten zo goed mogelijk te verzekeren voor beroepsaansprakelijkheid en insolvabiliteit. En dat aan voordelige voorwaarden en zo laag mogelijke premies.

Hoe?
De OVB tracht de belangen van de Vlaamse advocaten tijdens de onderhandelingen over de polissen beroepsaansprakelijkheid en insolventie zo goed mogelijk te behartigen. De gunstige uitkomst van de onderhandelingen werd uiteraard mede mogelijk gemaakt door de inzet van alle Vlaamse advocaten, die er gezamenlijk in geslaagd zijn om de afgelopen jaren de schadegevallen ruim binnen de perken te houden. Het beste bewijs dat de advocaat nog steeds staat voor kwaliteit en degelijkheid.

4.11. Ontwerpreglement specialisaties vergroot transparantie

Wat?
Op 18 mei 2016 kreeg de werkgroep specialisaties – opgericht door de algemene vergadering van 24 juni 2015 – groen licht om een **ontwerpreglement specialisaties** uit te werken.

Waarom?
Een reglement specialisaties zou de **transparantie naar de rechtzoekende** alleen maar ten goede komen. Het huidige systeem van de voorkeurmateries is volgens de werkgroep misleidend omdat er geen controle op gebeurt. Volgens het ontwerpreglement specialisaties zouden enkel advocaten die kunnen aantonen ‘gespecialiseerd’ te zijn in een bepaalde rechtstak dat kenbaar mogen maken.

Hoe?

- Op 24 mei 2017 besprak de algemene vergadering de amendementen op een eerste ontwerpreglement. Die bespreking werd stopgezet na discussie over de gevolgen van de stemming van een amendement.
- Op 28 juni 2017 besliste de algemene vergadering om eerst te stemmen over een aantal kernvragen alvorens het ontwerpreglement te herwerken.

- Op 20 december 2017 stemde de algemene vergadering over die kernvragen: een advocaat kan worden erkend als een erkend specialist en er gebeurt een voorafgaandelijke controle door een erkenningscommissie.

En verder?
In 2018 zal de algemene vergadering het aangepaste ontwerpreglement amenderen.

4.12. Bekwaamheidsproef buitenlandse diploma's

Wat?
Conform artikel 428*quater* Gerechtelijk Wetboek (Ger.W.) organiseert de OVB de **bekwaamheidsproef** voor onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie die in dat land hun rechtendiploma hebben behaald. Kandidaten die slagen in die proef krijgen **toegang tot de advocatuur in België**.

Waarom?
De OVB is wettelijk verplicht deze bekwaamheidsproef te organiseren. Aan de andere kant van de taalgrens organiseert de OBFG die proef in het Frans (of Duits).

Hoe?
- De OVB onderzoekt de aanvragen tot deelname aan de bekwaamheidsproef. Die proef wordt **driemaal per jaar** georganiseerd.
- Conform artikel 428*quater* §2 Ger.W. omvat die proef een **schriftelijk** gedeelte (burgerlijk recht en burgerlijk procesrecht, strafrecht en strafprocesrecht en naar keuze: publiekrecht, administratief recht, fiscaal recht, handelsrecht en sociaal recht) en een **mondeling** gedeelte (plichtenleer en die vakken waarvoor men in het schriftelijk examen geen 60% heeft behaald).
- De examens worden conform artikel 428*quater* §3 Ger.W. afgenomen door een **examencommissie**.

In 2017 legden 4 kandidaten de bekwaamheidsproef af.

4.13. Hervorming beroepsopleiding nog niet afgerond

Wat?
In 2014, vijf jaar na de start van de vernieuwde beroepsopleiding, **evalueerde** de commissie beroepsopleiding de **stagelessen**. Ze adviseerde een **grondige hervorming** en ging aan de slag met nieuwe ideeën en actiepunten.

Waarom?
De uitstroom van afgestudeerde masters in de rechten is erg verschillend. De BAMA-hervorming heeft ervoor gezorgd dat heel wat materieel recht gedoceerd wordt in de eerste jaren van de rechtenopleiding, waardoor studenten in de laatste jaren hun vakkenpakket haast volledig zelf kunnen invullen. Dat levert **masters in de rechten** op die al erg **vervreemd**

zijn van het **materieel recht** én masters die **onderling** een volledig **ander studietraject** hebben doorlopen. De beroepsopleiding moet beter inspelen op die problemen.

Uit de evaluatie bleek bovendien dat de huidige beroepsopleiding veel **te theoretisch** is en aan **te grote groepen** stagiairs wordt gedoceerd. De hervormde beroepsopleiding moet op kleinere schaal georganiseerd worden en moet **meer aandacht** besteden aan de **praktische** kant, die aansluit op het theoretische luik. Ze moet ook meer focussen op **communicatie**.

Hoe?
De commissie beroepsopleiding legde **in 2015 al een tienpuntenplan** voor aan de algemene vergadering. Die besliste toen principieel dat de beroepsopleiding vóór de stage moet plaatsvinden. De stage zelf zou dan ingekort kunnen worden tot bijvoorbeeld 18 maanden in plaats van 3 jaar.

De OVB en de OBGF **overlegden** ook in 2017 regelmatig met de **decanen van de Belgische rechtsfaculteiten** om na te gaan of een samenwerking mogelijk was. Daarnaast waren er contacten met het kabinet van minister Koen Geens. Die stelde 2 onafhankelijke experten aan die de **toekomst van het advocatenberoep** in kaart moeten brengen. Een van de thema's die aan bod komen is de hervorming van de beroepsopleiding. De commissie beroepsopleiding wacht intussen het rapport van beide experten af. Lees meer over de toekomst van het advocatenberoep op p. 31 – 'Plan modernisering van de advocatuur'.

En verder?
In afwachting van de voorstellen over de hervorming van de beroepsopleiding in het rapport over de toekomst van het advocatenberoep zal de **commissie beroepsopleiding** de vorm en inhoud van het **opleidingsprogramma verder uitwerken**. Een eventuele samenwerking met de universiteiten wordt nog afgetoetst. Verder overleg met de FOD Justitie is noodzakelijk voor de nodige aanpassingen in het Gerechtelijk Wetboek.

4.14. Aanvragen permanente vorming nemen toe

Wat?
Elke advocaat is **deontologisch verplicht** om jaarlijks punten **permanente vorming** te behalen. In het gerechtelijk jaar 2016-2017 bedroeg dat aantal punten nog 16. Vanaf 2017-2018 moet elke advocaat én elke advocaat-stagiair **20 punten** behalen (voor stagiairs is die regel niet van toepassing voor het jaar waarin zij de beroepsopleiding volgen).

Advocaten zijn **volledig vrij** om hun **eigen vormingsprogramma samen te stellen**, en kunnen daarvoor deelnemen aan studiedagen, congressen of seminaries, bijdragen aan een juridisch naslagwerk, een juridisch opleidingsonderdeel doceren aan een universiteit of hogeschool of als (gast)spreker een voordracht geven. Een advocaat dient daarvoor een individuele aanvraag tot erkenning in.

Ook organisatoren van juridische opleidingen kunnen bij de OVB een aanvraag indienen om punten permanente vorming toegewezen te krijgen.

De dienst permanente vorming verwerkt die aanvragen en de erkenningscommissie bespreekt ze en oordeelt of bepaalde activiteiten in aanmerking komen voor puntentoekenning.

2017 heeft alle records verbroken met 7.527 ingediende aanvragen! Daarvan erkende de commissie er 5.053. Zie ook p. 46 voor meer cijfers over de permanente vorming.

4.15. Wijzigingen reglement permanente vorming

Wat?
Het **gewijzigde reglement permanente vorming** ging vanaf 1 november 2017 van kracht. De meest opvallende wijzigingen zijn:

- Een advocaat moet jaarlijks **20 punten** behalen.
- Voor **advocaten-stagiairs** geldt de verplichte permanente vorming **niet** voor het jaar van de stage waarin zij de beroepsopleiding volgen. Pas vanaf het 2de jaar stage moeten advocaten-stagiairs vanaf 1 november 2017 ook voldoen aan de vereisten inzake permanente vorming.
- Er bestaat **geen onderscheid meer** tussen 'juridische' en 'niet-juridische' punten.
- Per gerechtelijk jaar komen **maximaal 10 punten** van het type **'in house'** in aanmerking.
- Per gerechtelijk jaar kan een **docent maximaal 20 punten** van het type **'doceren'** ontvangen.
- Per gerechtelijk jaar kan een **spreker maximaal 20 punten** ontvangen.
- Een **auteur** ontvangt voortaan voor zijn eigen bijdrage slechts **per 2.500 woorden 4 punten**, met een maximum van 40 punten voor de volledige bijdrage.
- Een **bijkomend diploma** (…) behalen, kan worden erkend voor **40 punten**.
- **Om de 5 gerechtelijke jaren** moeten **minstens 2 punten** behaald worden voor vormingen in verband met **deontologie.**
- Wie meer dan 20 punten behaalde kan er **maximaal 40 punten overgedragen** naar het volgend gerechtelijk jaar.
- Er worden **geen negatieve punten** meer **overgedragen**. Dat betekent wel dat wanneer in een gerechtelijk jaar te weinig punten behaald werden, dat tekort niet ongedaan kan gemaakt worden. Wel kan vanaf 1 november 2017 de stafhouder verplichten enig tekort in te halen binnen een opgelegde periode. Hier niet aan voldoen levert een inbreuk op.
- Opleidingen die **'on demand'** worden gevolgd, kunnen voor erkenning in aanmerking komen.
- Een **individuele aanvraag** als deelnemer kan worden erkend voor 1 punt per uur op voorwaarde dat de aanvrager een **motivering** voorlegt.
- Een organisator kan op eigen verzoek door de erkenningscommissie erkend worden als **erkende opleidingsinstelling**.

Waarom?
De permanente vorming bestaat ondertussen bijna 15 jaar en onderging tot op vandaag geen grondige wijzigingen. Sinds de invoering van de plicht tot permanente vorming is er

echter heel wat op het beroep afgekomen. Zo wordt vanuit diverse hoeken evenzeer permanente vorming opgelegd: bemiddelaars, advocaten die tweedelijnsbijstand willen verlenen in Antwerpen, curatoren voor de rechtbank van koophandel in Gent.

De huidige wijzigingen zijn aangebracht om **meer evenwicht** te brengen tussen de diverse mogelijkheden om die punten te behalen.

De kern van de plicht zich permanent te vormen blijft als volgt: zich **op regelmatige wijze bekwamen en bijscholen** in juridische of beroep ondersteunende materies, door erkende cursussen te volgen en/of te doceren, lezingen in juridische materies te houden of te publiceren in de zin van het hoofdstuk II.3 van de Codex Deontologie voor advocaten.

Een organisator die het statuut van 'erkende opleidingsinstelling' krijgt, is gedurende de geldigheid van haar erkenning (= 3 jaar) vrijgesteld van het indienen van een aanvraag tot erkenning aan de erkenningscommissie voor de vormingen die zij aanbiedt en beslist zelf welke vormingsactiviteit in aanmerking komt voor permanente vorming en voor hoeveel punten elke opleiding in aanmerking komt.

De nieuwe regeling zal ervoor zorgen dat advocaten een **groter aanbod** krijgen van **erkende opleidingen** waarvan zij vooraf weten dat die opleidingen **kwaliteitsvol** zijn en **voldoende juridisch diepgaand** ofwel specifiek voor de advocaat **beroep ondersteunend** zijn.

En verder?
De erkenningscommissie van de OVB zal de komende jaren de nieuwe regels toepassen en bekendheid geven aan de organisatoren die erkend worden als erkende opleidingsinstelling. De nieuwe regels zullen in de toekomst geëvalueerd en indien nodig aangepast worden.

4.16. Opleidingen permanente vorming 2017

Wat?
In 2017 organiseerde de OVB een aantal dagopleidingen en studiedagen. Die werden door in totaal 2.001 advocaten bijgewoond:

- 1.549 advocaten volgden de **roadshow over DPA-Deposit**, het onlineplatform waarmee advocaten documenten digitaal kunnen doorsturen naar Justitie, confraters en derden. Die opleiding was broodnodig, gelet op de nieuwe manier van bestandsoverdracht die het platform met zich meebrengt.
- Ook dit jaar vonden er sessies plaats inzake **RegSol** (Centraal Register Solvabiliteit). Hierop waren 257 advocaten aanwezig.
- Het **juridische seminarie (On)behandeld** over de nieuwe interneringswet werd gevold door 75 advocaten. De medische variant voor de zorgsector waarin de zorgomkadering voor geïnterneerden aan bod kwam, volgde kort daarop. Ook hieraan namen enkele advocaten deel.
- Ten slotte startten eind 2017 de eerste sessies van de **Bijzondere Opleiding Jeugdrecht** en de tweedaagse roadshow over bemiddeling.

- Daarnaast organiseerde de OVB van mei tot en met december de **Bijzondere Opleiding Cassatieprocedure in Strafzaken**.

Waarom?
De OVB blijft inspelen op **actuele wijzigingen in de wetgeving** en organiseert daarover opleidingen of studiedagen. Zo biedt ze advocaten de mogelijkheid om **op de hoogte te blijven** van de nieuwe wetsbepalingen en hun cliënten optimaal bij te staan.

Hoe?
De dienst kwaliteitsbewaking en opleidingen houdt de vinger aan de pols. Inspiratie komt vanuit verschillende hoeken: medewerkers OVB, raad van bestuur en leden van de OVB-commissies wijzen erop als er nood is aan een nieuwe opleiding. De dienst gaat dan mee op zoek naar boeiende sprekers, geschikte data en locaties. Hij pleegt overleg met de betrokken partijen over de juiste insteek van de opleiding, beheert de inschrijvingen, is het centrale aanspreekpunt voor deelnemers en docenten en leidt tijdens de opleiding zelf alles in goede banen.

4.17. Bijzondere Opleiding Cassatieprocedure in Strafzaken 2017

Wat?
In 2017 vond de derde reeks van de Bijzondere Opleiding Cassatieprocedure in Strafzaken plaats. Die opleiding nam 18 uur in beslag en werd gespreid over 3 lessen en 1 werkcollege van 1 uur en 1 werkcollege van 2 uur. Tijdens de lessen leert de advocaat de **aard van de controle door het Hof van Cassatie** en **hoe een cassatieprocedure in strafzaken verloopt**, komen de **ontvankelijkheid** van het cassatieberoep en de **middelen** tot cassatie (incl. de niet-ontvankelijke middelen) aan bod en behandelt men de ontvankelijkheid van de memorie en de **praktijk** van het opstellen van de cassatiemiddelen. In de werkcolleges toont de advocaat aan dat hij zelfstandig een memorie tot staving kan opstellen en wordt de modelmemorie voorgesteld.

Waarom?
Advocaten die regelmatig zijn ingeschreven op het tableau, op de lijst van de advocaten die hun beroep uitoefenen onder de beroepstitel van een andere lidstaat van de Europese Unie of op de lijst van de stagiairs en die een penale procedure voor het Hof van Cassatie willen voeren, moeten het getuigschrift 'Bijzondere Opleiding Cassatieprocedure in Strafzaken' behalen, conform artikel 425 §1 Sv.

Hoe?
Er werd een opleidingscommissie opgericht waarin de OVB, de OBFG, de zetel van het Hof van Cassatie, het Parket bij het Hof van Cassatie en de balie bij het Hof van Cassatie vertegenwoordigd zijn. De opleidingscommissie legt de lessenreeks vast en de OVB staat in voor de praktische organisatie van de opleiding.

En verder?
Intussen zijn 720 advocaten houder van het getuigschrift Bijzondere Opleiding Cassatieprocedure in Strafzaken. In 2018 zal deze opleiding opnieuw georganiseerd worden.

4.18. Bijzondere opleiding jeugdrecht 2017-2018

Wat?
De bijzondere opleiding jeugdrecht is een **multidisciplinaire opleiding** met een **criminologische, psychologische en sociaal-agogische invalshoek**.

De opleiding bestaat uit een theoretisch, praktisch en provinciaal luik. Advocaten bespreken er vooral wetten en decreten die verband houden met **jeugdbescherming en jeugdhulpverlening**. Verder komt ook het **Verdrag inzake de Rechten van het Kind** aan bod en alle internationale verdragen en aanbevelingen die betrekking hebben op jongeren.

Na afloop van de opleiding dienen de deelnemers een stagedossier en een paper in. Wie slaagt voor het papergedeelte, een volledig stagedossier indient en voldoende aanwezig was tijdens de lessen ontvangt een certificaat en punten permanente vorming.

Waarom?
De OVB organiseert deze opleiding om de twee jaar met als doel advocaten een **grondige kennis over het jeugdrecht** mee te geven zodat zij (probleem)jongeren optimaal kunnen bijstaan. De organisatie gebeurt in samenwerking met de Vlaamse universiteiten (docenten) en met advocaten gespecialiseerd in het jeugd- en familierecht. Ze bekijken welke onderwerpen actueel zijn en stellen op basis daarvan het programma samen.

4.19. Advocatenrun 2017

Wat?
De jaarlijkse sportieve familiehappening van de OVB vond plaats op 4 juni 2017 aan het Koloniënpaleis in Tervuren. Onder een stralende zon werd er gelopen, gewandeld, gefietst, gegeten en bijgepraat. Zowel advocaten, hun medewerkers, OVB-medewerkers als hun familieleden tekenden present.

Sportievelingen liepen mee met de advocatenrun van 5 of 12km. Achteraf konden ze genieten van een welverdiende massage door de mensen van de Kinépraktijk. Supporters genoten van een wandeling of fietstocht of schoven aan aan een heerlijk buffet. Voor de kleinsten was er kinderanimatie en een kids run.

Ook dit jaar schonk de OVB voor elke ingeschreven deelnemer aan de advocatenrun 2 euro aan Advocaten zonder Grenzen, een ngo die zich inzet voor mensenrechten en ondersteuning van Justitie.

Waarom?
Met deze bijeenkomst wil de OVB advocaten aansporen hun sportieve kant te tonen. Het is ook een aangename gelegenheid om kennis te maken met collega's en hun gezin in een ongedwongen sfeer.

Hoe?
Hoofdsponsors Precura en Vanbreda Risk & Benefits maken het mee mogelijk dit evenement te organiseren. De OVB krijgt bovendien de dag zelf hulp van externe partners zoals sportclub ZA-Team, De Kinépraktijk en 2Man Sound.

5. OVB in cijfers

1.1. Tuchtrechtspraak

- In 2017 werden voor de tuchtraad van beroep 18 nieuwe dossiers ingeleid en 28 uitspraken gedaan in afgehandelde dossiers.

- De tuchtraden van Brussel, Antwerpen en Gent deden 55 uitspraken. Respectievelijk 15, 21 en 19.

Het departement deontologie van de OVB volgt die tuchtrechtspraak op, analyseert en anonimiseert ze met het zicht op publicatie in Ad Rem, in een toekomstig cahier en in een zoekdatabase waar momenteel de laatste hand aan wordt gelegd.

1.2. Salduz-webapplicatie

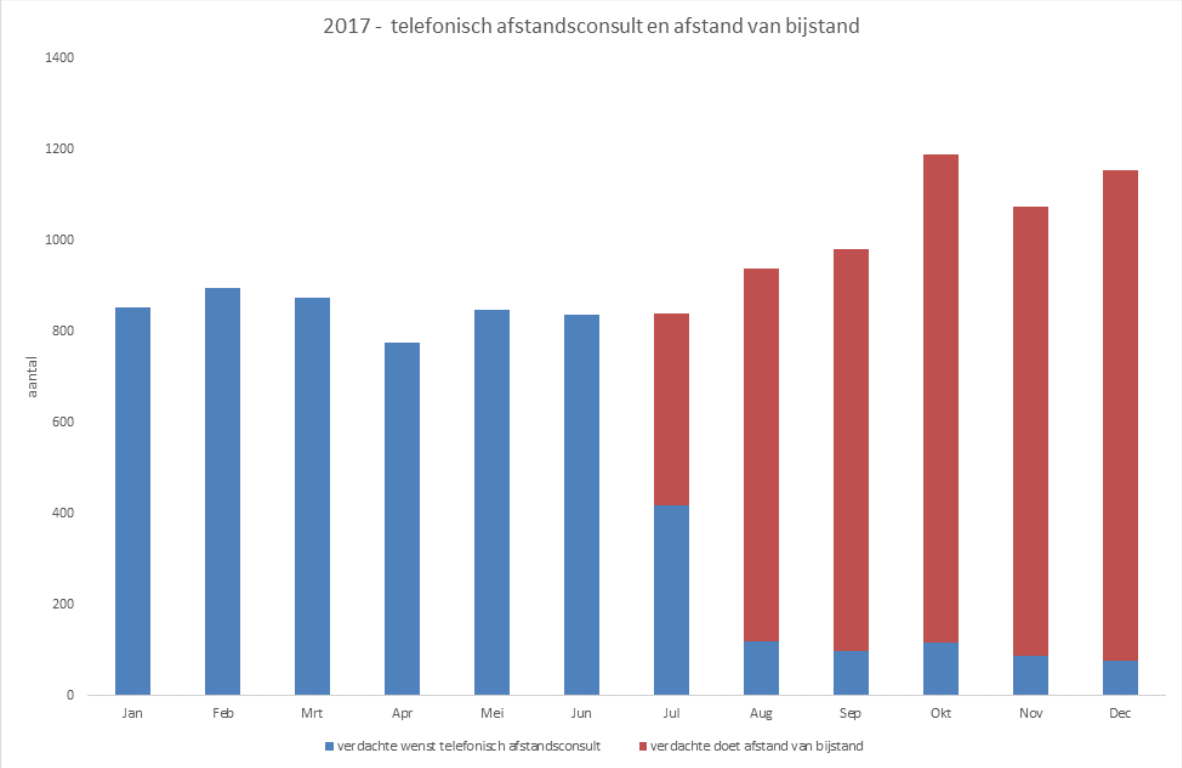

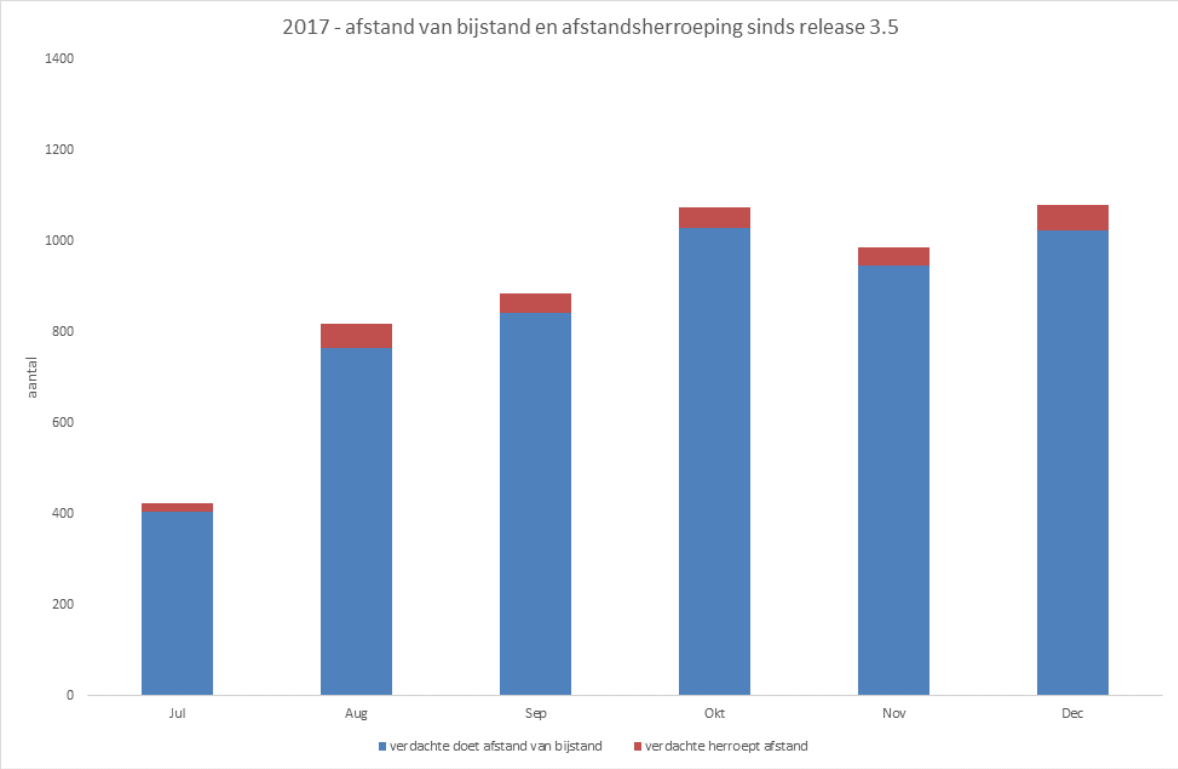
2017 - afstand van bijstand en afstandsherroeping sinds release 3.5
1400
1200
1000
800
600
400
200
0
aantal
Jul
Aug
Sep
Okt
Nov
Dec
verdachte doet afstand van bijstand
verdachte herroept afstand

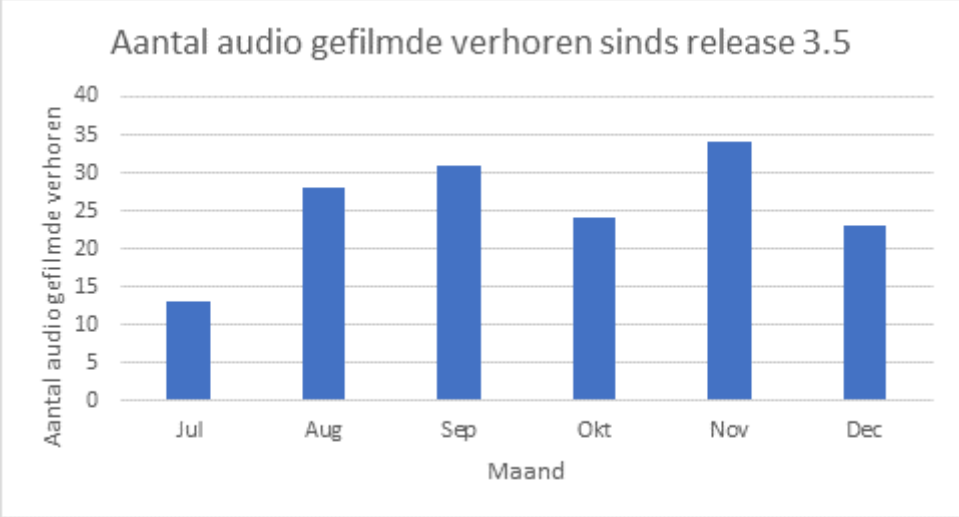
Aantal audio gefilmde verhoren sinds release 3.5
40
35
30
25
20
15
10
5
0
Aantal audio gefilmde verhoren
Jul
Aug
Sep
Okt
Nov
Dec
Maand

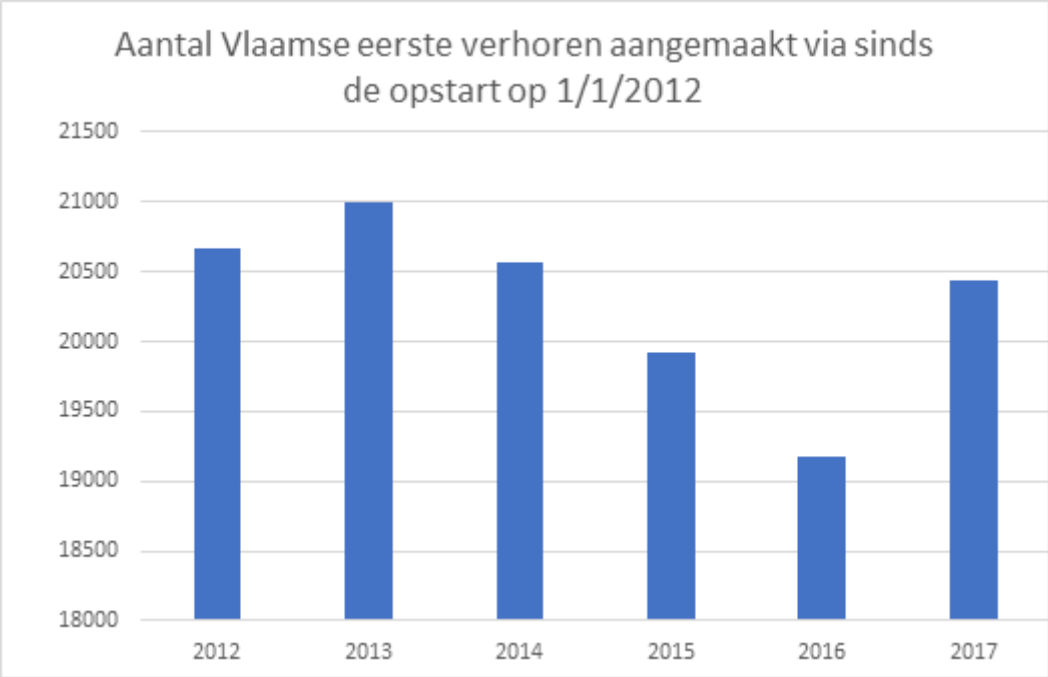

Detailcijfers Vlaamse verhoren in 2017

Categorie	Meerderjarig/Minderjarig	aantal Vlaamse verhoren	noodnummer gecontacteerd
Categorie 3	minderjarige verdachte	3.964	48
Categorie 3	meerderjarige verdachte	58	0
Categorie 4	minderjarige verdachte	2.545	79
Categorie 4	meerderjarige verdachte	13.864	59
TOTAAL		**20.431**	**186**

1.3. Permanente vorming, opleidingen en bekwaamheidsproef

- **7.527**
  Aantal ingediende aanvragen voor permanente vorming in 2017. Een record! Daarvan erkende de commissie er 5.053.

- **1.549**
  Aantal advocaten dat de roadshow over DPA-Deposit volgde.

- **720**

Aantal advocaten die houder werden van het getuigschrift Bijzondere Opleiding Cassatieprocedure in Strafzaken.

- **257**
  Aantal advocaten dat de sessies rond RegSol bijwoonde.

- **75**
  Aantal deelnemers aan het juridische seminarie (On)behandeld over de nieuwe interneringswet.
  4
  Aantal kandidaten dat de bekwaamheidsproef aflegde. Het gaat om onderdanen van een EU-lidstaat die in dat land een rechtendiploma behaalden.

1.4. Gemengde Commissie Rechtsbijstand

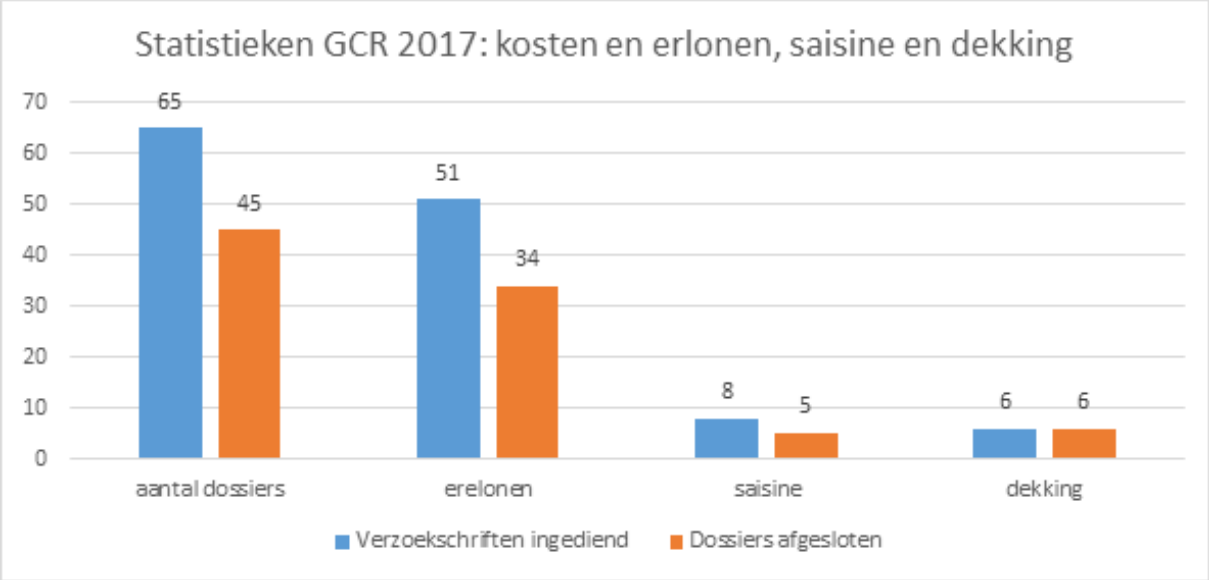

1.5. Jaarrekening

Een blik vooruit

Het werk is nooit gedaan. Uitdagingen zullen zich altijd spontaan aanbieden. Ook de Orde van Vlaamse Balies legt de lat hoog. De OVB wordt in vraag gesteld, maar moet ook haar eigen werking kritisch onder de loep nemen. Zo moet ze zich permanent de vraag stellen hoe ze performanter kan werken. Die bezinningsoefening moet leiden tot een werkbare en efficiënte dienstverlening en dus een betere belangenbehartiging van de advocaat en de rechtzoekende.

Modelboeken, kantoorhandboeken, cahiers, info over witwaspreventie, GDPR-modellen, sociale mappen, enz. Advocaten hebben nood aan **praktische tools**. Op het nieuwe privaat luik dat volop uitgebouwd wordt, zullen ze die informatie en documenten vlot kunnen raadplegen. Een aanzienlijke verlichting van de administratie voor advocatenkantoren.

De OVB blijft een sequel van potpourriwetten, innoverende en minder innoverende **wetgeving** opvolgen. De studiedienst zal zich in de toekomst niet beperken tot het opstellen van nota's. De medewerkers zullen actief ingezet worden in de permanente vormingscycli.

Er moet eveneens blijvende aandacht en verbetering zijn voor **rechtsbijstand**, zowel eerstelijns als tweedelijns. Cliënten die juridische bijstand vragen, moeten kunnen rekenen op kwaliteitsvolle en performante advocaten.

De resultaten van de moderniseringsonderzoeken (bij advocaten, notarissen, gerechtsdeurwaarders, bedrijfsjuristen) bevolen door de minister van Justitie kunnen leiden tot een nieuw landschap van juridische beroepen. Al jaren heeft iedereen de mond vol over kwaliteitszorg. Het wordt tijd dat dat in 2018 ook effectief start. Dat is althans de ambitie van de raad van bestuur van de OVB. Peerreviews en permanente vorming zullen focussen op de ontwikkeling van de ondernemingsskills van de advocaten. Concreet wordt gewerkt aan een **nieuwe beroepsopleiding**. Die moet kandidaat-advocaten efficiënt voorbereiden op de (juridische) ondernemingswereld. Communicatie, kantoorbeheer, management, omgaan met moderne IT-aspecten zoals artificiële intelligentie en aandacht voor alternatieve geschillenoplossingen. Door al die aspecten in de beroepsopleiding te integreren, worden jonge advocaten optimaal klaargestoomd voor hun juridische loopbaan.

Ook administratieve vereenvoudiging en **digitalisering** blijven belangrijke actiepunten. De verdere ontwikkeling van IT-oplossingen binnen Diplad zal daar zeker toe bijdragen. Het succes van Regsol moet een vervolg kennen. DPA, collectieve schuldenregeling en tweedelijnsbijstand ambiëren alvast de evenaring van dat succes.

Last but not least staat **deontologie** op de agenda voor de komende maanden. De Orde van Vlaamse Balies is al begonnen met een noodzakelijke proportionaliteitstest en noodzakelijkheidstest van haar reglementen. Ook de werking van de OVB zal verder onder de loep genomen worden. Naast deontologie wil de raad van bestuur ook meer aandacht besteden aan ethische vraagstukken. De ambitie van de Orde van Vlaamse balies reikt hoog.

De OVB kijkt alvast geboeid vooruit naar de toekomst.

Edward Janssens
Voorzitter Orde van Vlaamse Balies

Contact

Orde van Vlaamse Balies
Staatsbladstraat 8
1000 Brussel
www.advocaat.be

Telefoon: 02 227 54 70
Fax: 02 227 54 79
info@advocaat.be

U vindt het jaarverslag ook terug op https://www.advocaat.be/Over-OVB/Onze-organisatie/Jaarverslagen